

Hyvinkään kaupungin
PERUSOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMA 2016

Sisälllys

LUKU 1 PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA	6
1.1 Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma.....	6
1.2 Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet	6
1.3 Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen	6
1.4 Hyvinkään opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut.....	6
Opetussuunnitelman laadinta	6
Opetussuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen	7
Perusopetuksen yhtenäisyys ja siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö	8
Hyvinkään perusopetuksen tuntijako	9
Hyvinkään perusopetuksen kiellohjelma	9
LUKU 2 OPETUSSUUNNITELMA YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA.....	13
2.1 Opetuksen järjestämistä koskevat velvoitteet	13
2.2 Perusopetuksen arvoperusta.....	13
2.3 Oppimiskäsitys.....	13
2.4 Hyvinkäällä.....	13
Hyvinkään perusopetuksen oppimiskäsityksen painotukset.....	14
LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET	16
3.1 Perusopetuksen tehtävä.....	16
3.2 Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet	16
3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen	16
3.4 Hyvinkäällä.....	16
LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI.....	18
4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen.....	18
4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet	18
4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat	18
4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	18
4.5 Hyvinkäällä.....	18
Toimintakulttuuri	18
Oppimisympäristö.....	18
Työtavat.....	19

Monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	20
LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN	21
5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä	21
5.2. Yhteistyö.....	21
5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö	21
5.4 Opetuksen järjestämistapoja.....	21
5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta.....	21
5.6 Hyvinkäällä.....	21
Yhteinen vastuu koulupäivästä.....	21
Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	28
Yhteistyö muiden tahojen kanssa	28
LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI	33
6.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri	33
6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet.....	33
6.3. Arvioinnin kohteet	33
6.4 Opintojen aikainen arviointi	33
6.5 Perusopetuksen päättöarviointi	33
6.6 Perusopetuksessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät.....	33
6.7 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset	33
6.8 Hyvinkäällä.....	33
Opintojen aikainen arviointi	33
LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI.....	40
7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet	40
7.2 Yleinen tuki	40
7.3 Tehostettu tuki.....	40
7. 4 Erityinen tuki.....	40
7.5 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot	40
7.6 Hyvinkää	40
Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet	40
Yleinen tuki	40

Tehostettu tuki	40
Erityinen tuki.....	41
Pidennetty oppivelvollisuus.....	43
Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot	43
LUKU 8 OPPILASHUOLTO	45
8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö.....	45
8.2 Yhteisöllinen oppilashuolto	45
8.3 Yksilökohtainen oppilashuolto.....	45
8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat	45
8.5 Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta	45
LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ.....	47
9.1 Saamelaiset ja saamenkieliset	47
9.2 Romanit	47
9.3 Viittomakieliset	47
9.4 Muut monikieliset oppilaat	47
9.5 Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetus Hyvinkäällä.....	47
Valmistava opetus.....	47
Nivelvaiheen opetus.....	47
S2-opetus.....	48
Oman äidinkielen opetus	48
LUKU 10 KAKSIKIELINEN OPETUS	49
10.1 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohdat	49
10.2 Hyvinkäällä.....	49
LUKU 11 ERITYISEEN MAAILMANKATSOMUKSEEN TAI KASVATUSOPILLISEEN JÄRJESTELMÄÄN PERUSTUVA PERUSOPETUS	50
11.1 Opetuksen järjestämisen periaatteet.....	50
11.2 Hyvinkäällä.....	50
LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA	51
12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit.....	51
12.2 Valinnaiset aineet.....	51
12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	51
12.4 Hyvinkäällä.....	51

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit.....	51
Valinnaiset aineet	51
Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	53
LIITTEET	55
Liite 1 Perusopetusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi	55
Liite 2 Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi	55
Liite 3 Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi	56

LUKU 1 PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

1.1 Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 9)

1.2 Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 9)

1.3 Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 11)

1.4 Hyvinkään opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Opetussuunnitelman laadinta

Hyvinkään kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma (OPS) on laadittu Opetushallituksen 22.12.2014 hyväksymän Perusopetuksen opetussuunnitelman täydentäväksi, kaikkia Hyvinkään suomenkielisiä peruskouluja koskevaksi asiakirjaksi. Se jakautuu kaikille yhteiseen osaan sekä erillisiin vuosiluokkaosioihin (vuosiluokat 1–2, 3–6 ja 7–9). Se on suunniteltu käytettäväksi yhdessä valtakunnallisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden kanssa. Asiakirjojen rinnakkain lukemista helpottaa niiden yhdenmukainen sisällysluettelo. Sähköisessä Hyvinkään OPSissa lukujen otsikot toimivat linkkeinä opetussuunnitelman perusteiden vastaavaan lukuun.

Hyvinkään ruotsinkielisen alakoulun, Svenska Skolan i Hyvinge, toiminta perustuu ruotsinnettuun Hyvinkään perusopetuksen yhteiseen osaan sekä koulukohtaiseen vuosiluokkaosioon.

Paikallisen perusopetuksen opetussuunnitelman luonnos on ollut avoimesti kommentoitavissa Hyvinkään kaupungin nettisivuilla maaliskuussa 2016. Kohdennetusti kommentteja on pyydetty koulujen henkilökunnalta, vanhempainyhdistyksiltä, oppilaskunnilta ja Hyvinkään nuorisoparlamentilta. OPS-ohjausryhmä on muokannut Hyvinkään kaupungin perusopetuksen OPSin lopulliseen muotoonsa saatujen kommenttien perusteella huhtikuussa 2016.

Hyvinkään perusopetuksen opetussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon seuraavien kyselyjen tulokset

- arvokyselyt huoltajille, oppilaille ja henkilökunnalle
- oppimisympäristökysely ja -keskustelu oppilaille ja opettajille
- oppimisen arviointi -kysely huoltajille ja opettajille
- kodin ja koulun yhteistyökysely huoltajille ja opettajille
- Hyvinkään nuorisoparlamentin kommentit.

Lisäksi kouluilla on käyty keskustelut oppimiskäsityksestä, perusopetuksen tehtävästä ja tavoitteista sekä toimintakulttuurista. Keskusteluista tehdyt yhteenvedot ovat olleet pohjana paikallisen OPSin laadinnassa.

Oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä käsittelevät osuudet on laadittu yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa.

Opetussuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Opetussuunnitelmaa kehitetään sisäisen ja ulkoisen arvioinnin pohjalta. Halutessaan koulut voivat esittää muutoksia opetussuunnitelmaan. Perusopetuksen johtaja käy kommentit läpi yhdessä rehtoreiden kanssa ja tekee mahdolliset muutos- ja päivitysesitykset opetuslautakunnalle.

Koulut

Rehtori johtaa koulussaan opetussuunnitelman toteutumista ja vastaa koulun toiminnan jatkuvasta kehittämisestä. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan yhdessä opettajien, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulut laativat opetussuunnitelman mukaiset lukuvuosisuunnitelmat. Lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan koululla vähintään kerran lukuvuoden aikana. Lukuvuoden päättyessä koulu arvioi rehtorin johdolla lukuvuosisuunnitelman toteutumista ja tekee kehittämis ehdotukset seuraavalle lukuvuodelle. Arvioinnit ja kehittämis ehdotukset toimitetaan perusopetuksen johtajalle lukuvuoden lopussa.

Sivistystoimi

Sisäinen arviointi suoritetaan joka toinen vuosi oppilaille, opettajille ja muulle henkilökunnalle kohdennetuilla kyselyillä. Ulkoista arviointia toteutetaan mm. huoltajille säännöllisesti tehtävillä kyselyillä.

Opetuslautakunnan suorittama seuranta

Koulujen lukuvuosisuunnitelmat viedään syksyllä opetuslautakunnalle hyväksyttäväksi. Koulujen arvioinnit lukuvuosisuunnitelmiansa toteutumisesta lähetetään tiedoksi opetuslautakunnalle lukuvuoden loputtua.

Myös kyselyillä kerätty palaute lähetetään tiedoksi opetuslautakunnalle.

Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat suunnitelmat/asiakirjat

Täydentävät asiakirjat

- [Hyvinkään kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma](#)
- [Perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma](#)
- [Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma](#)
- [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2014–2017](#)
- [Hyvinkään kaupungin ympäristöohjelma](#)
- Liikenneturvallisuustyöryhmän (Safe Community) liikenneturvallisuussuunnitelma
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet
- Koulujen turvallisuussuunnitelmat
- [Liikkuva koulu](#)
- Hyvinkään Yrittäjyyskasvatusohjelma 2016
- Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Toteuttavat asiakirjat

- Peruskoulujen lukuvuosisuunnitelmat (<https://wilma.hyvinkaa.fi/>)
- Oppilashuoltosuunnitelma (<https://wilma.hyvinkaa.fi/>)
- [Opettajan käsikirja, Oppilashuolto ja kolmiportainen tuki](#)

- Kulttuuripolku-ohjelma
- Puuttuminen ja ojentaminen perusopetuksessa (Ohje kurinpidollisten keinojen käytöstä
- Hyvinkään perusopetuksen TVT:n opetuskäytön ohjeistus
- Kestävän kehityksen käsikirja
- Hyvinkään maahanmuuttajataustaisen oppijan koulupolku

Perusopetuksen yhtenäisyys ja siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö

Esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat

Esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat on suunniteltu yhteistyössä siten, että siirtyminen esiopetuksesta alkuopetukseen muodostaisi ehjän jatkumon oppilaan koulupolulla ja että huoltajan ja esiopetuksen, koulun ja oppilashuollon henkilökunnan välisellä yhteistyöllä onnistuttaisiin tukemaan oppilasta nivelvaiheessa hänen oman tuen tarpeensa mukaisesti.

Jotta lapsen oppimispolusta tulisi mahdollisimman johdonmukaisesti etenevä, jokaisella esiopetuksen oppilaalla on oikeus esiopetusvuotensa aikana yhteistoimintaan alkuopetuksen kanssa. Yhteistoiminta suunnitellaan esi- ja alkuopetuksen välisenä yhteistyönä ja kirjataan molempien tahojen lukuvuosisuunnitelmaan.

Opetussuunnitelmallinen yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa

Perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten opetussuunnitelmallisen yhteistyön tavoitteena on tukea oppilaan etenemistä perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen. Keskeistä yhteistyössä on perusopetuksen yläkoulun valinnaisten aineiden tarjonnan suunnittelu siten, että oppilas voi painottaa jo peruskoulussa opiskellessaan oppisisältöjä, joiden opiskelminen tukee hänen jatko-opiskelusuunnitelmiaan.

Opetussuunnitelmallista yhteistyötä arvioidaan ja kehitetään toisen asteen opettajien kanssa. Opetuksen järjestäjät tiedottavat toisilleen toimintaansa ja opetussuunnitelmaansa mahdollisesti tekemistään muutoksista.

Opetusta ohjaavat ratkaisut

Hyvinkäällä opetus järjestetään pääsääntöisesti vuosiluokittain etenevänä, oppiainejakoisena opetuksena oppiaineiden välisiä opetuksen eheyttämismahdollisuuksia ja muuta opetuksellista yhteistyötä hyödyntäen. Yksittäisen oppilaan sekä joustavan perusopetuksen ryhmän opetus järjestetään perustellusta syystä vuosiluokkiin sitomattomasti. Rehtori päättää vuosittaisen tuntikehyksensä puitteissa, miten oppilaat jaetaan perusopetusryhmiin. Perusopetusryhmä voi koostua yhden tai useamman vuosiluokan oppilaista.

Hyvinkään perusopetuksen tuntijako

Aine	1	2	3	4	5	6	7	8	9	YHT.
Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	3	3	4	42
A1-kieli			2	2	3	2	2	2	3	16
B1-kieli						2	1,5	1,5	1	6
Matematiikka	4	4	4	4	4	3	3	4	4	34
Ympäristöoppi	2	2	2	2	3	3				14
Biologia							1	1	1,5	3,5
Maantieto							1	1	1,5	3,5
Fysiikka							1	1,5	1	3,5
Kemia							1	1,5	1	3,5
Terveystieto							1	1	1	3
<i>Ympäristö- ja luonnontietoaineet</i>			14					17		31
Uskonto/Elämäkatsomustieto	1	1	2	1	1	1	1	1	1	10
Historia					1	2	2	2		7
Yhteiskuntaoppi				1	1				3	5
Musiikki	1	1	2	2	1	1	2			10
Kuvataide	1	1	1	2	2	1	2			10
Käsityö	2	2	2	2	2	2	3			15
Liikunta	2	2	2	2	2	3	2	2	3	20
Kotitalous							3			3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset								3	2	5
<i>Taide- ja taitoaineet yhteensä 62</i>										0
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2
Valinnaiset aineet 9				1	1	1		4	2	9
Yhteensä Hyvinkäällä	20	20	22	24	25	25	30	29	30	225
Minimitunnit perusteissa	19	19	22	24	25	25	29	29	30	222
A2-kieli				2	2	2	2	2	2	12
A2-kielen opiskelijan tuntimäärä yht.										233
A2-kielen tunnit eivät sisälly yhteensä rivillä oleviin tuntimääriin										
A2-kielen tunnit sisältyvät yhteensä rivillä olevaan tuntimäärään										

Hyvinkään perusopetuksen kieliohjelma

Opetuslautakunnan hyväksymä kieliohjelma esitellään tarkemmin luvussa 12.4

Oppilaille tarjottavat valinnaiset aineet

(Katso myös luku 12)

Alakoulussa oppilaalle valinnaisia aineita tarjotaan tuntijaon mukaisesti yhteensä kolme vuosiviikkotuntia. Lisäksi oppilas voi valita kolmannella vuosiluokalla alkavan A1-kielen kieliohjelman mukaisesti. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (6 vvt) on sisällytetty tuntijakoon opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla seuraavan taulukon mukaan.

VUOSILUOKKA	3	4	5	6
Musiikki	1	1		
Kuvataide		1		
Käsityö	1	1	1	

Yläkoulussa oppilaalle valinnaisia aineita on kahdeksannella vuosiluokalla neljä ja yhdeksännellä kaksi vuosiviikkotuntia koulun tarjonnan mukaan. Valinnaiset aineet voivat sisältää minkä tahansa oppiaineen tai niiden yhdistelmän syventävää tai soveltavaa opetusta.

Oppimäärään kuuluvista taide- ja taitoaineista oppilas opiskelee oman valintansa mukaisesti kahdeksannella vuosiluokalla kolme ja yhdeksännellä kaksi vuosiviikkotuntia.

Kahdeksannella vuosiluokalla tarjotaan valinnaisena B2-kielenä ranskaa, saksaa, venäjää tai espanjaa.

Erityiskouluissa vieraiden kielten opetuksesta päätetään koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa.

Opetuksen painotus

Hyvinkäällä peruskoulun on mahdollista järjestää painotettua opetusta (erikoisluokat). Painotettua opetusta pyritään järjestämään kaikissa niissä kouluissa, joissa opiskellaan vuosiluokilla 7–9. Myös alaluokilla voidaan antaa painotettua opetusta. Päätöksen painotetusta opetuksen antamisesta tekee opetuslautakunta.

Painotettua opetusta antaville erikoisluokille haetaan kevätlukukaudella. Luokanopettaja antaa tietoa erikoisluokille hakeutumisesta ja valintakriteereistä oppilaalle ja huoltajalle hyvissä ajoin ennen hakuajan alkua. Asiasta tiedotetaan huoltajille myös Wilmassa ja vanhempainilloissa. Painotetun opetuksen järjestämiseen käytetään valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja, joten oppilas tekee erikoisluokalle siirtyessään valinnaisen aineen valinnan. Oppilaat painotetuille luokille valitaan etukäteen kerrotuin kriteerein hakemuksien ja haastattelujen perusteella.

Tarkempi tieto painotetun opetuksen järjestämisestä löytyy perusopetuksen sivuilta.

Oppilaanohjaus

Ohjaus koulussa on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen tueksi. Se on kaikkien koulussa sekä erilaisissa oppimisympäristöissä työskentelevien yhteistä työtä. Koulun toimintakulttuuri tukee ohjauksen järjestämistä.

Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus laadukkaaseen ja omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Oppilaat ovat ohjauksessa aktiivisia ja osallistuvia. He arvioivat omaa oppimistaan ja toimintaansa. Ohjauksella on keskeinen merkitys hyvinvoinnin lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Oppilaanohjauksen järjestäminen kuvataan tarkemmin koulun ohjaussuunnitelmassa. Koulun ohjaussuunnitelma laaditaan tekemällä Hyvinkään perusopetuksen yhteiseen malliin koulukohtaiset täydennykset ja tarkennukset.

Tavoitteet

- auttaa ja tukea oppilasta kuulumaan ryhmään sekä toimimaan ryhmän jäsenenä
- edistää opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen sujumista
- tukea lasta ja nuorta elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä päätöksissä
- lisätä oppilaan itsetuntemusta niin, että hän tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa
- tukea nuorten ammatillisen identiteetin kehittymistä, auttaa ura- ja elämänsuunnittelutaitojen muotoutumisessa sekä antaa valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiselle.

Ohjaus alakoulussa

Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppilaanohjaus toteutetaan eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppimisympäristönä toimii koko kouluyhteisö ja lähiympäristö. Oppilaita kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan koulun yhteiseen toimintaan. Heitä ohjataan tutustumaan omaan lähiympäristöön, ammatteihin ja työpaikkoihin erilaisten vierailujen ja tehtävien avulla. Kuudesluokkalaiset osallistuvat myös mahdollisuuksien mukaan Yrityskylään.

Vuosiluokat 1–2

Oppilaanohjauksen tavoitteena alkuopetuksessa on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä hänen siirtyessään esiopetuksesta kouluun. Oppilaanohjauksessa keskitytään auttamaan oppilaan sopeutumista kouluyhteisöön mm. opettamalla hänelle opiskelun perustaitoja ja koulun toimintatapoja sekä tukemalla sopeutumista omaan ryhmään. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on vähitellen kehittää oppilaan vastuuta omasta työstään ja ympäristöstään sekä ohjata häntä omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen opiskelussaan. Oppilasta ja hänen vanhempiaan ohjataan toisella luokalla tapahtuvien valintojen tekemisessä. Alkuopetuksen aikana voidaan tutustua oppilasta lähellä oleviin ammatteihin: oman perheen ja suvun ammatteihin sekä kouluyhteisössä oleviin ammatteihin.

Vuosiluokat 3–6

Oppilaanohjauksen tavoitteena on tukea oppilaita asettamaan itselleen tavoitteita ja edistää oppimisen taitojen sekä sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kykyjään sekä tuetaan ottamaan vastuuta omasta elämästään, opiskelustaan ja tehtävien tekemisestä sekä toiminnastaan ryhmän jäsenenä.

Ohjauksella kehitetään oppilaan tiedonhankintataitoja ja autetaan häntä omaksumaan monipuolisia itselleen sopivia työtapoja. Oppilaita kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja ongelmanratkaisuun.

Oppilaalla on mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun opiskelun ja valintojen tueksi. Vuosittain luokanopettaja keskustelee myös yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa opiskelusta ja yhdessä asetettavista tavoitteista koulutyön edistämiseksi. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan kieli- ja käsityövalintojen sekä valinnaisainevalintojen tekemisestä.

Yläkoulun siirtymävaiheessa oppilaita ja huoltajia tiedotetaan Hyvinkään kaupungin eri yläkouluissa tarjottavista erityislinjoista sekä niihin hakemisesta. Oppilaille ja huoltajille järjestetään tutustumisen yläkoululla ja tarvittavat oppilastiedot siirretään nivelvaihepalavereissa kuudennen luokan kevään aikana.

Ohjaus yläkoulussa

Yläkoulussa oppilaanohjausta koordinoi opinto-ohjaaja. Aineenopettajat osallistuvat ohjaustyöhön ensisijaisesti oman oppiaineensa sisältöjen kautta. Luokanvalvojan vastuulla on oman luokkansa oppilaiden tuntemus ja yhteistyö kodin kanssa. Ohjaus on koko koulun henkilökunnan ja huoltajien yhteistä työtä. Opinto-ohjaajan vastuulla ovat oppilaanohjauksen luokkatunnit sekä jatko-opintoihin ohjaus. Ohjauksen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako kuvataan koulujen ohjaussuunnitelmissa.

Vuosiluokat 7–9

Ohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7–9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin. Oppilaita ohjataan kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskelunvalmiuksiaan sekä tuetaan itsetuntemuksen lisäämistä. Tavoitteena on kehittää valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa ja jatko-opinnoissa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opintojen loppuunsaattamista ja jatko-opintosuunnitelmien tekemistä. Oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä ja tulevaisuuden osaamistarpeista laajennetaan yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa esimerkiksi työelämään tutustumisjaksoilla ja yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Perusopetuksen päättövaiheessa oppilaita ja huoltajia tiedotetaan eri jatko-opintovaihtoehdoista sekä niihin hakemisesta. Oppilaille järjestetään mahdollisuuksia tutustua eri oppilaitosten tarjoamiin koulutusmahdollisuuksiin. Opinto-ohjaajat siirtävät tarvittavat oppilastiedot jatko-opintopaikkoihin ja huolehtivat jälkiohjauksesta.

LUKU 2 OPETUSSUUNNITELMA YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.1 Opetuksen järjestämistä koskevat velvoitteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 14)

2.2 Perusopetuksen arvoperusta

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 15)

2.3 Oppimiskäsitys

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 17)

2.4 Hyvinkäällä

Hyvinkään perusopetuksen arvot

Hyvinkään perusopetuksen toiminta pohjautuu valtakunnallisen OPSin perusteiden arvoihin sekä Hyvinkään sivistystoimen arvoihin. Näitä täydentävät Hyvinkään perusopetuksen arvot, jotka on laadittu laajan henkilöstölle, huoltajille ja oppilaille tehdyn kyselyn ja kyselyn tuloksiin pohjautuvan keskustelun pohjalta.

Ihmisyys ja tasa-arvo

Perusopetuksessa tulee toimia ennakkoluulottomasti elämää ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Jokainen on oikeutettu saamaan oikeudenmukaista ja tasapuolista kohtelua henkilökohtaisista ominaisuuksista, sukupuolesta, kulttuuritaustasta, äidinkielestä, syntyperästä tai maailmankatsomuksesta riippumatta. Oppilaalle taataan kokemus osallisuudesta ja häntä kuunnellaan ja arvostetaan kouluyhteisössä.

Vastuullisuus

Vastuullinen ihminen toimii oikein, arvostaa itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä. Hän kunnioittaa omaa ja toisten työtä, ottaa vastuuta kehitymisestään ja hyvinvoinnistaan. Hän tuntee omat rajansa, oikeutensa ja velvollisuutensa ja pyrkii toimimaan niiden mukaan.

Yhteisöllisyys

Yhteisöllä tulee olla yhteiset päämäärät ja toimintatavat. Yhteisön hyvinvoinnin edellytyksenä on ystävällinen kanssakäyminen. Sen toiminta on tavoitteellisesta ja oikeudenmukaista. Hyvinvoivassa yhteisössä on luottamuksen, avoimuuden ja keskinäisen kunnioittamisen ilmapiiri. Yhdessä toimimalla ja toiset huomioimalla luodaan toimintakulttuuri, jossa jokaisen on turvallista kehittyä ja kasvaa ihmisenä.

Hyvät tavat

Hyvillä tavoilla tarkoitetaan suomalaisessa yhteiskunnassa ja kouluyhteisössä yhteisesti sovittujen ja arjen käytännöissä muovautuneiden käyttäytymissääntöjen noudattamista. Hyvät tavat perustuvat kohteliaaseen ja toista kunnioittavaan kanssakäymiseen myös ristiriitatilanteissa. Hyviä tapoja noudattamalla kouluarki toimii sujuvasti ja ystävällisesti.

Kulttuurinen moninaisuus

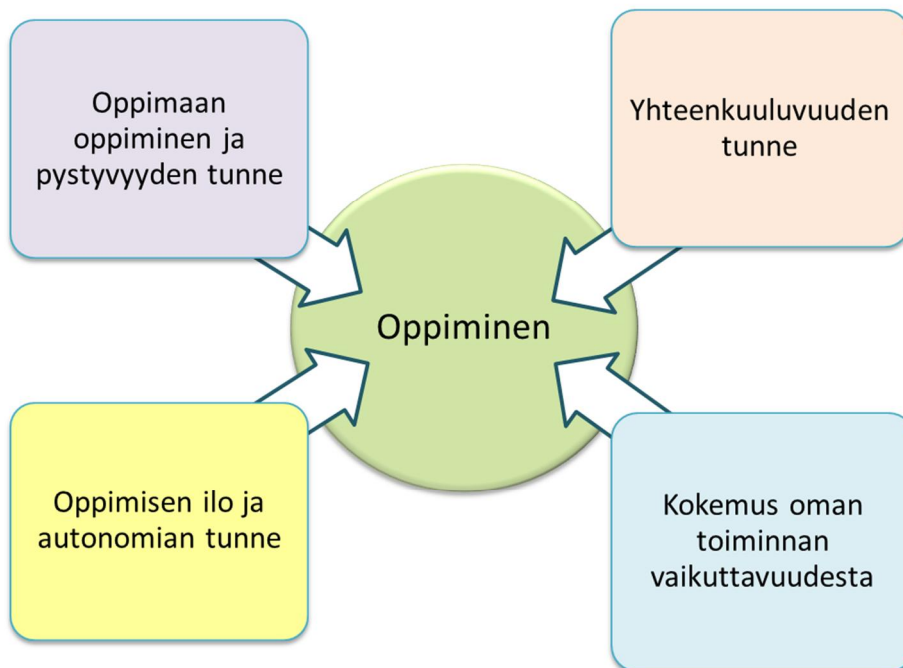
Hyvinkään perusopetuksen toiminta perustuu paikalliseen ja kansalliseen kulttuuriin. Oppilaita kasvatetaan sekä suomalaisen yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi, että osaksi kansainvälistyvää maailmaa. Oppilasta ohjataan vahvistamaan omaa kulttuuri-identiteettiänsä sekä tutustumaan ja suhtautumaan kunnioittavasti ja avoimesti muihin kulttuureihin.

Arvoperustan toteuttamisen seuranta ja arviointi

Jokaisessa peruskoulussa käydään lukuvuosittain keskustelu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja Hyvinkään perusopetuksen arvoperustasta. Oppilaiden, huoltajien ja opettajien yhteistyöllä kehitetään koulun toimintaa arvopohjan suuntaan. Oppilailla on mahdollisuus kertoa mielipiteensä mm. oppilaskuntatoiminnan kautta. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus keskusteluun koulutoimintakulttuurin mukaisesti.

Hyvinkään perusopetuksen oppimiskäsityksen painotukset

Hyvinkäällä oppiminen nähdään koko kouluyhteisön yhteisenä päämääränä. Oppimista edistetään huomioimalla sekä tiedolliset että tunteisiin ja hyvinvointiin liittyvät tekijät. Antamalla oppilaalle positiivisia kokemuksia oppimisesta ja itsestä oppijana luodaan pohja kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Oppimisen ohjauksella pyritään lisäämään oppilaan sitoutumista ja kasvattamaan sinnikkyyttä.

<p>Oppimaan oppiminen ja pystyvyyden tunne</p> <p>Oppilaan oppimista tuetaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • luomalla positiivia kokemuksia oppimisesta ja itsestä oppijana • vaikuttamalla positiivisesti osaamiseen ja asenteisiin • lisäämällä sitoutumista oppimistehtävään • poistamalla uskomuksia, jotka haittaavat osaamisen kehittymistä • vahvistamalla taitoa ja tahtoa edetä sinnikkäästi työskennellen silloinkin, kun tehtävät ovat vaikeita auttamalla ylittämään epäonnistumisen tuottamat pettymykset. 	<p>Yhteenkuuluvuuden tunne</p> <p>Koulua kehitetään</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppivana yhteisönä, joka kantaa vastuuta jokaisen jäsenensä hyvinvoinnista ja edistymisestä • luomalla avoin ja luottamuksellinen keskustelukulttuuri • ohjaamalla oppilasta ensimmäisestä luokasta alkaen jakamaan omaa osaamistaan • edistämällä yhteistä oppimisprosessia jokaisen luokka- ja koulu yhteisön jäsenen tietoja, taitoja ja ajattelua kehittämällä • edistämällä henkilökunnan keskinäistä vuorovaikutusta yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
<p>Oppimisen ilo ja autonomian tunne</p> <p>Oppilasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjataan oman oppimisensa suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa • kannustetaan sinnikkyteen ja vastuun ottamiseen omasta oppimisprosessistaan • ohjataan toiminnalliseen oppimiseen • kannustetaan luokan ulkopuolella tapahtuvaan oppimiseen • autetaan oppimaan omia vahvuuksiaan käyttäen. 	<p>Kokemus oman toiminnan vaikuttavuudesta</p> <p>Opiskelu koetaan mielekkääksi ja merkitykselliseksi, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimisella on vaikutusta omaan elämään • se auttaa etenemään omien tavoitteiden suunnassa • se sisältää jotain henkilökohtaisesti merkittävää • se liittyy omiin kokemuksiin, kiinnostuksen kohteisiin ja harrastuksiin • se yhdistyy koulun ulkopuolella opittuun osaamiseen • se auttaa selkeyttämään omaa maailmankuvaa • se edistää kokemusta osallisuudesta.

Arviointi ja seuranta

Oppimiskäsityksen toteutumista arvioidaan vuosittain koulujen lukuvuosisuunnitelmien toteutumisen arvioinnin yhteydessä.

Huoltajien ja oppilaiden käsitykset kuullaan säännöllisesti tehtävillä kyselyillä.

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

3.1 Perusopetuksen tehtävä

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 18)

3.2 Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet

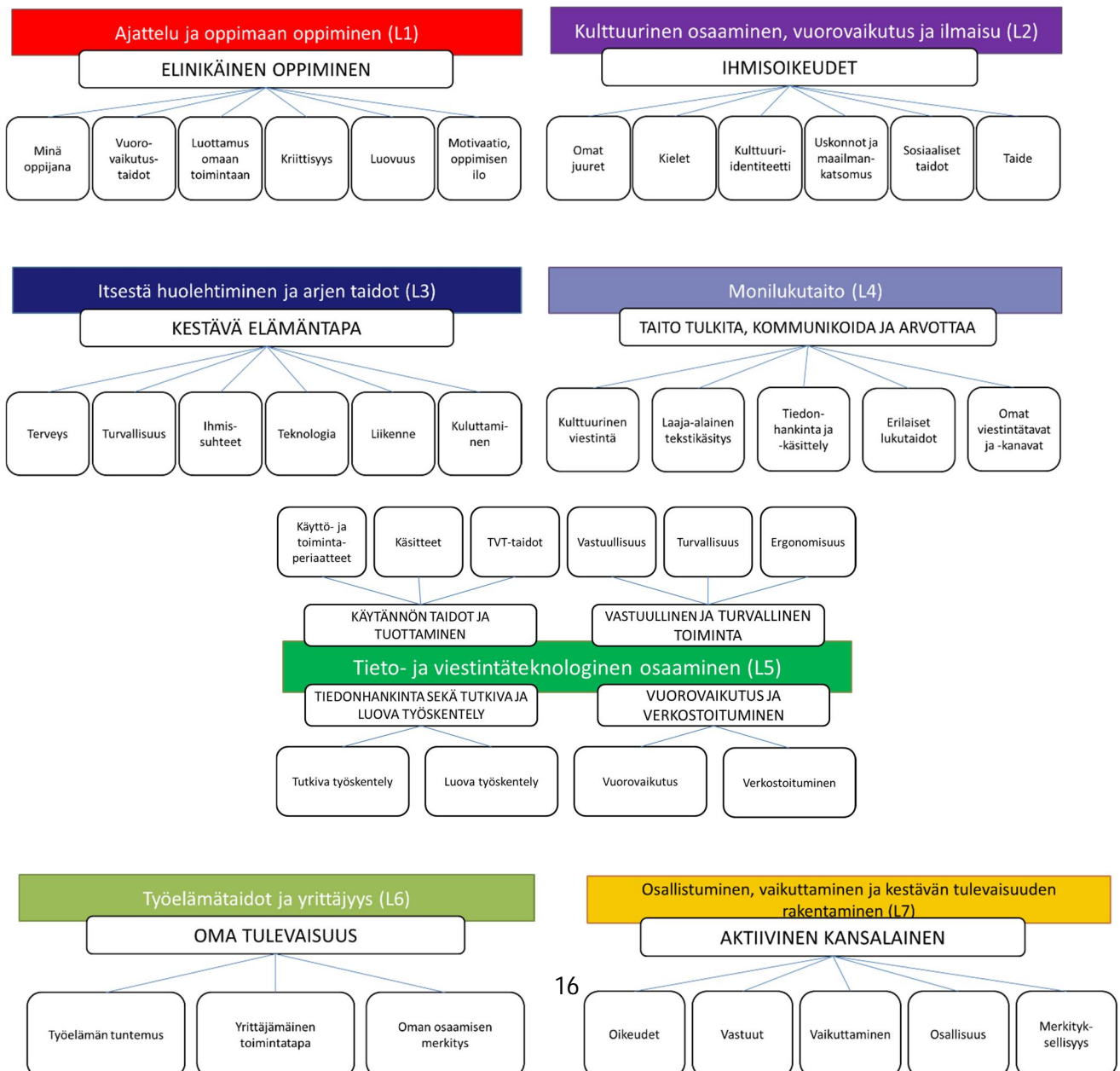
(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 19)

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 20)

3.4 Hyvinkäällä

Laaja-alainen osaaminen

Koulut kirjoittavat laaja-alaisen osaamisen lukuvuosittaiset tavoitteet lukuvuosisuunnitelmiin.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen otetaan huomioon jokapäiväisessä koulutyössä ja opettajan tehtävänä on saattaa oppilas tietoiseksi edistymisestään laaja-alaisessa osaamisessa. Opettaja kannustaa oppilaita työskentelyä ohjatessaan toimimaan, ajattelemaan ja kokeilemaan taitojaan laaja-alaisesti ja hänen tulee antaa myös itse mallia laaja-alaisen osaamisen merkityksestä ja hyödyntämisestä. Yhteistyö oppilaiden ja opettajien kesken sekä koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa laajentaa ja syventää oppimista.

Kuvassa seitsemän laaja-alaista osaamiskokonaisuutta on jaettu osa-alueisiin. Jaon tarkoituksena on helpottaa opettajaa ja oppilasta sisällyttämään osaamiskokonaisuudet työskentelyyn ja varmistamaan, että laaja-alainen osaaminen edistyy.

Suunniteltaessa monialaisten oppimiskokonaisuuksien vuosiluokkasisältöjä huomioidaan jokainen seitsemästä laaja-alaisesta osaamiskokonaisuudesta. Osaamisalueista voidaan valita osa vuosiluokittain painotettaviksi.

Yleissivistävien tietojen ja taitojen saavuttamiseksi oppilasta ohjataan oppimaan oppimisessa ja oman työn ohjaamisessa. Nyky-yhteiskunnan tietotulvan jäsentämisessä keskeisellä sijalla ovat ajatteleminen, tiedonhankintataidot, tieto- ja viestintätekniiikan hallitseminen, kriittisyys sekä kyky etsiä olennaista tietoa. (L1, L4, L5)

Jokainen hyvinkääläinen esi- ja peruskoululainen osallistuu vuosittain Kulttuuripolkuun. Kulttuuripolun tarkoituksena on ammattimaisesti tuotetun kulttuuri- ja taidetarjonnan tuominen osaksi perusopetusta. Kulttuuripolulla halutaan tarjota kaikille peruskoululaisille yhdenmukaiset mahdollisuudet osallistua säännöllisesti erilaisiin kulttuuritapahtumiin. Kulttuuripolku-ohjelman kautta oppilas pääsee osallistumaan ohjatusti hyvinkääläisiin kulttuurikohteisiin. Vierailukäyntien oppisisällöt on suunniteltu kyseessä olevan luokkatason opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta ja ne tukevat opetuksen eheyttämistä. (L2, L4)

Yrittäjyyskasvatus painottuu Hyvinkäällä alakoulun 6. luokalla sekä yläkoulun 8. ja 9. luokilla. Kuudennella luokalla oppilasta ohjataan omien vahvuuksien tunnistamisessa ja vuorovaikutustaidoissa. Häntä kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja ongelmanratkaisuun. Yläkoulussa painopiste on työelämään ja yrittäjyyteen tutustumisessa. (L6)

Kestävän elämäntavan edistäminen on lähtökohta kaikelle opetukselle. Oppilasta ohjataan arvostamaan ja ylläpitämään Hyvinkään vihreää kaupunkikulttuuria ja ymmärtämään Hyvinkäätä ympäröivän luonnon monimuotoisuuden arvo omalle hyvinvoinnille. Oppilasta ohjataan ymmärtämään ympäristön suojelun ja kestävän kehityksen mukaisen toiminnan merkitys sekä paikallisesti että globaalisti ja hänelle annetaan tietoa, joka auttaa omien ratkaisujen tekemisessä. (L3, L7)

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 26)

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 26)

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 29)

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 31)

4.5 Hyvinkäällä

Koulut täsmentävät lukuvuosisuunnitelmissaan oman toimintakulttuurinsa sekä oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämisen tavoitteet, yhteiset toimintaperiaatteet sekä yhteistyön ja muun käytännön toteutuksen.

Lukuvuoden lopulla arvioidaan tavoitteiden toteutumista sekä mietitään kehittämissuunnitelmat seuraavalle lukuvuodelle. Yhdessä luotu koulun oma visio antaa hyvän peilauspinnan toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Toimintakulttuuri

Hyvinkään peruskoulujen toimintakulttuuri tekee toiminnasta tavoitteellista, tuo kouluun oppimisen ilon ja viihtyvyyden ilmapiirin, ylläpitää ja kehittää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vuorovaikutusta sekä lisää turvallisuuden tunnetta ja tulevaisuususkoa.

OPSin perusteiden mukaista toimintakulttuuria kehitetään Hyvinkäällä pitkäjänteisesti, mikä vaatii onnistuakseen sitoutumista kaikilta koulu yhteisön jäseniltä.

Sekä perusopetuksen johtoryhmässä että koulujen johtoryhmissä käydään jatkuvaa keskustelua toimintakulttuurin kehittämisen periaatteista ja luodaan käytössä olevat resurssit huomioon ottaen edellytykset toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Koulujen toimintakulttuuria kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä myös oppilaiden ja huoltajien sekä mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristöjä kehitettäessä keskeisiä tavoitteita ovat

- viihtyvyys ja vuorovaikutus
- tarkoituksenmukaisuus
- turvallisuus
- monipuolisuus
- elämyksellisyys.

Koulujen opetustilat ja toimintakäytännöt pyritään muokkaamaan mahdollisimman helposti erilaisiin oppimistarpeisiin muunneltaviksi. Tavoitteena on, että jokainen koululainen voisi löytää tarvitessaan omalle oppimistyyliilleen sopivan paikan luokasta tai sen läheisyydestä, ja että oppiminen vuorovaikutuksessa muiden oppilaiden sekä opettajan kanssa mahdollistuu. Hyvä oppimisympäristö mahdollistaa jokaisen oppilaan on kehittymisen oppijana ja koulu yhteisönsä vaikutusvaltaisena jäsenenä.

Hyvinkään kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tarjoamat palvelu- ja harrastuspaikat sekä Hyvinkään lähimetsät, kaupunkiluonto ja rakennettu ympäristö ovat luonteva osa peruskoululaisen oppimisympäristöä. Kulttuuripolku-ohjelma tuo keskeisimmät kulttuurikohteet oppimispaikoiksi ja tutustuttaa oppilaat kulttuuriyhteisöön. Tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen kehittämisen tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle koulu yhteisön jäsenelle pääsy digitaaliseen toimintaympäristöön tarpeen mukaan.

Opintoretkeä ja leirikouluja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ja niiden järjestämisestä on laadittu erillinen ohjeistus.

Oppimisympäristöjä sekä niiden monipuolista käyttöä suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä sivistystoimen, koulun, kodin ja oppilaiden kesken.

Työtavat

Työtapoja valittaessa otetaan huomioon

- oppimisen tavoitteet
- oppilaan yksilöllisyys
- yhteisöllisyys
- oppimisen ilon ja onnistumisen kokemusten tuottamien
- vaihtelevuus ja monipuolisuus
- tieto- ja viestintäteknologian käyttö.

Taito valita ja käyttää opetussuunnitelman perusteiden kriteereiden mukaisia työtapoja on osa opettajan ja koulun pedagogista osaamista ja edellyttää hyvää oppilaan tuntemusta ja oppiaineen hallintaa. Työtapoja on syytä kehittää yhteistyössä koko koulu yhteisön kanssa.

Monipuolisten työtapojen käyttö on olennainen osa opettajan ammattitaitoa oppimisen ohjaajana. Työtavan valintaan vaikuttavat sekä yksittäisen oppilaan että koko opetusryhmän tarpeet ja oppimistyyli.

Oppilaan vastuu omasta oppimisestaan kasvaa oppimistaitojen kehittymisen myötä, joten hänen oikeutensa vaikuttaa työtapojensa valintaan tulee myös lisääntyä.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Kaikki lukuvuoden aikana toteutettaviksi suunnitellut oppimiskokonaisuudet kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Oppiaineiden välinen yhteistyö muodostaa monialaisen oppimiskokonaisuuden, kun

- se perustuu opetussuunnitelman oppimiskäsitykseen ja tavoitteisiin
- siinä on mukana vähintään kaksi oppiainetta
- se on suunniteltu yhteistyössä oppilaiden kanssa jonkin ilmiön tai tiedonaloja yhdistävän asian oppimiseksi
- monialaisen oppimiskokonaisuuden pitää olla kestoaltaan vähintään 12 tuntia. Yhteensä lukuvuoden aikana toteutetuista monialaisista oppimiskokonaisuuksista pitää tulla oppilaan vuosiviikkotuntimäärän verran tunteja.

Koulu suunnittelee ja kirjaa lukuvuosisuunnitelmaansa vähintään yhden monialaisen oppimiskokonaisuuden jokaiselle vuosiluokalle. Monialainen oppimiskokonaisuus voidaan suunnitella joko yhdelle vuosiluokalle tai useamman vuosiluokan yhteistyönä toteutettavaksi. Oppilaat otetaan mukaan oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen suunnitteluun jättämällä tilaa heidän omille pohdinnoilleen, mielipiteilleen ja ideoilleen. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunniteltaessa otetaan huomioon, että jokainen oppiaine ja jokainen opettaja on mukana jossakin koulussa toteutettavassa oppimiskokonaisuudessa lukuvuosittain.

Koulussa määritellään oppiainekohtaisesti, mitkä vuosiluokan oppimisen tavoitteista sisältyvät monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin, ja miten ne arvioidaan. Oppilas suunnittelee ja arvioi oman työskentelynsä ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Oppilaalle ja huoltajalle kerrotaan monialaisen oppimiskokonaisuuden arvioinnin kohteet ja tavat ennen oppimiskokonaisuuden aloittamista. Arviointi suunnitellaan siten, että se sisältää itsearviointia, vertaisarviointia ja opettajan antamaan arviointia sekä oppimisesta että työskentelytaidoista. Tämä arviointi on osa oppiaineen lukuvuoden aikana tehtävää arviointia ja se vaikuttaa omalta osaltaan lukuvuosidistuksen ko. oppiaineen arviointiin.

Oppimiskokonaisuuksia rakennettaessa koulujen on hyvä kartoittaa mahdollisuus hyödyntää koulun yhteistyökumppaneita ja miettiä, miten koulun ulkopuoliset oppimisympäristöt voidaan ottaa käyttöön.

Kulttuuripolku-vierailu voidaan liittää osaksi vuosiluokan monialaista oppimiskokonaisuutta tai oppimiskokonaisuus voidaan rakentaa Kulttuuripolku-tarjonnan ympärille.

Koulut voivat rakentaa monialaisen oppimiskokonaisuuden myös opetussuunnitelman liitteenä olevan monialaisten oppimiskokonaisuustaulukon pohjalta. Nämä kokonaisuudet on suunniteltu väljiksi, jotta kouluilla olisi mahdollisuus muokata ne aiheiltaan omaan toimintakulttuuriinsa sopiviksi ja toteuttaa omia painotuksia ja näkökulmia oppimiskokonaisuutta rakentaessaan. Liitteeseen kirjatut monialaiset oppimiskokonaisuudet on laadittu siten, että yhteisen ilmiön ympärille rakennetun oppimiskokonaisuuden toteuttaminen usean eri vuosiluokan yhteisyydellä on mahdollista.

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 34)

5.2. Yhteistyö

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 35)

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 36)

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 38)

5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 41)

5.6 Hyvinkäällä

Kaiken tässä käsiteltävien asioiden osalta koulukohtaiset ratkaisut, työn- ja vastuunjako sekä käytännön toteutus täsmennetään koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Yhteinen vastuu koulupäivästä

Hyvä ja turvallinen koulupäivä luodaan kaikkien perusopetuksessa työskentelevien yhteistyöllä. Tavoitteena on, että jokainen oppilas tulee mielellään kouluun ja oppimisympäristö luo mahdollisimman hyvät puitteet hänen oppimiselleen ja kasvulleen ja kehitykselleen. Oppilaille tehdyn kyselyn mukaan tavoite toteutuu, kun onnistumme luomaan seuraavan kuvion mukaisen toimintakulttuurin.

Yhteisen vastuun jakautuminen

Oppilas

- yhteisten sääntöjen ja sopimusten noudattaminen
- ystävällinen ja reilu käytös kaikkia kohtaan
- omasta koulutyöstä huolehtiminen

Huoltaja

- lapsen koulunkäynnin tukeminen ja oppimaan kannustaminen
- kasvattaminen kotona
- oppivelvollisuuden suorittamisesta huolehtiminen

Opettaja

- opetussuunnitelman mukainen oppilaan ja oppilasryhmän opettaminen, ohjaaminen ja tukeminen
- koulun toimintakulttuuriin sitoutuminen
- yksittäisen oppilaan, opetusryhmän ja työyhteisön jäsenten oikeudenmukainen ja kunnioittava kohtelemine
- oppilaan ja oppilasryhmän oppimisen, työskentelyn ja hyvinvoinnin havainnoiminen ja edistäminen
- koulunkäyntiin liittyvien ongelmien ennaltaehkäisy, tunnistaminen ja tuen tarpeen määrittäminen
- pedagogisten ratkaisujen tekeminen

Rehtori

- koulutyön järjestäminen koulussa opetussuunnitelman mukaisesti
- koulun toiminnasta ja sen laadusta ja turvallisuudesta vastaaminen

Koulu yhteisö

- oppimista ja hyvinvointia tukevan toimintakulttuurin kehittäminen ja ylläpitäminen
- koulu yhteisön ja sen yksittäisen jäsenen hyvinvoinnin havainnoiminen ja edistäminen

Oppilashuolto

- yksittäisen oppilaan koulunkäynnin ja hyvinvoinnin tuen järjestäminen yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja opettajan kanssa
- opetusryhmän hyvinvoinnin tukeminen

Sivistystoimi

- perusopetuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistaminen
- toiminnan avoimuuden varmistaminen
- oppimisympäristöjen monipuolisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin turvaaminen
- resurssien oikeudenmukainen jakaminen

Oppilaiden osallisuus

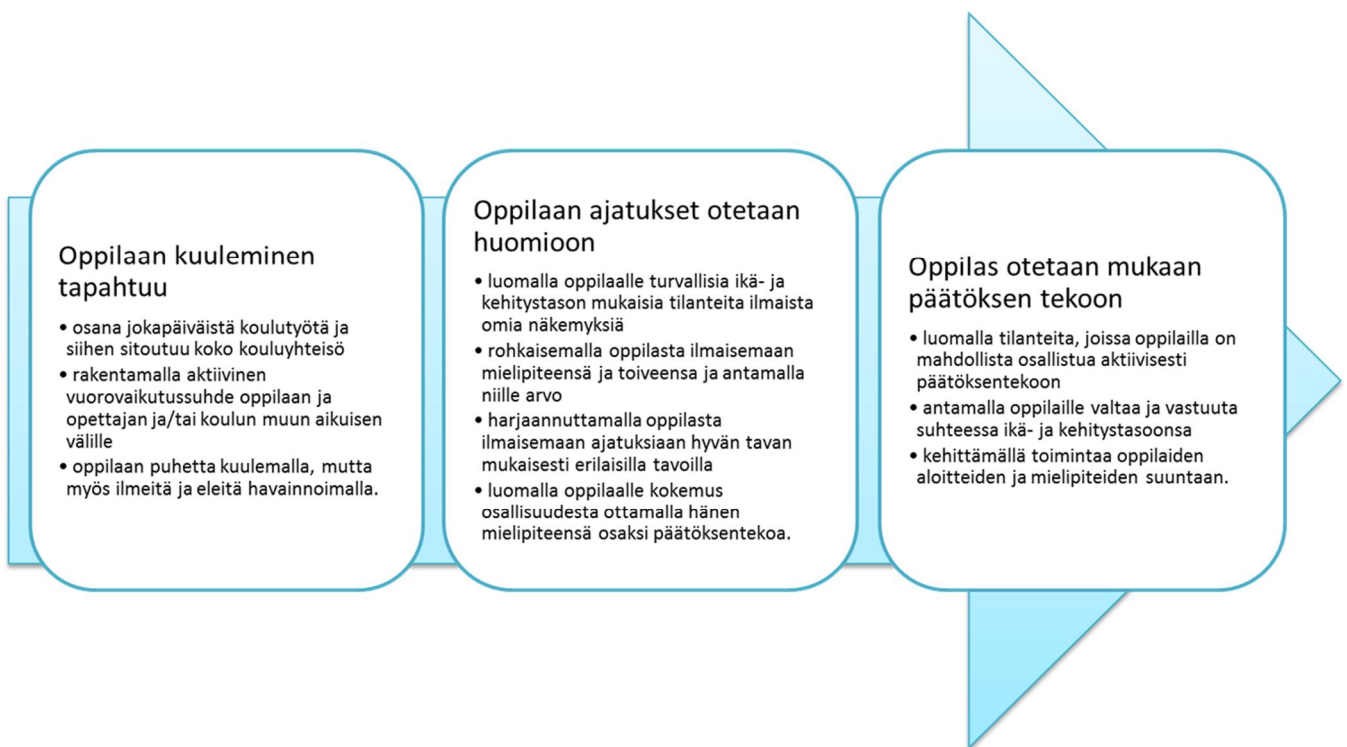
Oppilaan osallisuus perustuu YK:n Lasten oikeuksien sopimukseen, jonka mukaan lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä kaikissa häntä koskevissa asioissa ja ne on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

Oppilaiden vaikuttamisen kanavia

Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus osallistua oman koulutyönsä ja oppimisryhmänsä työskentelyn suunnitteluun ja arvioimiseen.

Oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun toimintaan sekä omissa oppimisryhmissään että osallistumalla oppilaskuntatyöskentelyyn. Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Oppilaskunnan keskuudestaan valitsema oppilasraati tai oppilaskunnan hallitus kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan näkemyksistään ja tekemään ehdotuksia koulun toimintakulttuurin kehittämiseksi. Oppilaskuntatyöskentelystä vastaa tehtävään valittu opettaja.

Oppilaan osallisuuden polku Hyvinkäällä

Kodin ja koulun yhteistyö

Laadukkaaseen perusopetukseen kuuluu kodin ja koulun välinen yhteistyö, joka perustuu kasvatuskumppanuuteen. Yhteistyön tulee perustua kuulemiseen, kunnioitukseen, luottamukseen sekä keskinäiseen vuoropuheluun. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää heti ensimmäisestä koulupäivästä lähtien, jotta oppilas tuntisi olonsa hyväksi ja turvalliseksi. Hyvällä yhteistyöllä voidaan vaikuttaa luokan ja koulun ilmapiiriin sekä koulutyön tuloksiin.

Wilma – sähköinen reissuvihko

Hyvinkäällä kodin ja koulun välisen tiedon jakamiseen käytetään pääsääntöisesti Wilma-ohjelmaa. Wilma toimii tiedotusvälineenä kaikessa yksittäistä oppilasta, opetusryhmää, koulu yhteisöä tai koko perusopetusta

koskevassa viestinnässä. Wilmasta löytyvät myös oppilaan koulunkäyntiin liittyvät lomakkeet. Opettaja antaa Wilman kautta huoltajalle tietoa lapsensa oppimisen ja kasvun edistymisestä ja mahdollisista poissaoloista.

Henkilökohtaiset tapaamiset

Luokanopettaja/luokanvalvoja/muu lasta opettava opettaja kutsuu oppilaan ja huoltajan henkilökohtaiseen keskusteluun oppilaan oppimiseen ja kasvuun liittyvistä asioista

- perusopetuksen nivelvaiheissa
- kun opettaja aloittaa uuden luokan luokanopettajana
- kun oppilas siirtyy hänen vastuuluokalleen kesken lukuvuoden
- oppimisen arviointikeskusteluun marras–helmikuussa
- opettajan harkinnan mukaan silloin, kun oppilas, huoltaja ja/tai opettaja pitävät tapaamista oppilaan koulunkäynnin kannalta tarpeellisena.

Huoltajan toiveesta keskusteluun voi osallistua myös muita koulun henkilöstöön kuuluvia tai oppilaan asioita hoitavia henkilöitä. Tapaamisen yhteydessä voidaan käydä HOJKS-keskustelu, mikäli näin perheen kanssa etukäteen sovitaan.

Henkilökohtaiset tapaamiset järjestetään pääsääntöisesti virka-aikaan. Mikäli huoltaja ei vastaa kutsuun tai saavu sovittuun tapaamiseen, opettajan velvollisuus on toistaa kutsu. Mikäli tapaamista ei toisellakaan kerralla saada järjestetyksi, opettajan velvollisuus kutsua huoltaja tapaamiseen raukeaa.

Tapaaminen huoltajan kanssa voidaan järjestää myös huoltajan tai muun tahon pyynnöstä opettajan harkinnan mukaan.

Vanhempainillat ja muut yhteistyötilaisuudet

Koulut järjestävät lukuvuoden aikana erilaisia tilaisuuksia, joissa keskustellaan huoltajien kanssa kouluntoimintaan ja koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Tilaisuuksiin voidaan kutsua myös ulkopuolisia asiantuntijoita ja ne voivat olla luennonomaisia.

Yhteistyötilaisuuksien tavoitteena on

- tarjota huoltajille mahdollisuus tutustua koulun arkeen ja osallistua opetussuunnitelman mukaiseen kouluntoiminnan ja kasvatustyön tavoitteiden suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen yhdessä koulun henkilöstön ja oppilaiden kanssa
- pohtia yhteistä arvopohjaa
- edistää huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta.

Kodin ja koulun yhteistilaisuuksia annetaan huoltajille tietoa ja kuullaan heidän kannanottojaan mm.

- opetussuunnitelmasta
- oppimisen tavoitteista
- oppimisympäristöstä ja työtavoista
- oppimisen tuesta ja oppilashuollon toiminnasta
- arvioinnista ja todistuksista
- opiskeluun liittyvistä valinnoista

- koulun tapahtumista (esim. juhlat, teemapäivät)
- koulupolun nivelvaiheista.

Vanhempainyhdistykset

Koulujen omat vanhempainyhdistykset toimivat itsenäisinä kodin ja koulun yhteistyötä edistävinä yhdistyksinä. Ne tukevat koulun opetus- ja kasvatustyötä, järjestävät tapahtumia ja tarjoavat huoltajille kanavan seurata ja kehittää koulun toimintaa.

Vanhempainverkko on koulujen vanhempainyhdistyksien muodostama yhteistyöelin.

Koulun sisäinen yhteistyö

Koulun sisäisen yhteistyön tavoitteena on koulun toimintakulttuurin kehittäminen ja siihen liittyvien juhlien ja muiden yhteisten tapahtumien järjestäminen. Yhteistyöllä voidaan kouluissa suunnitella ja toteuttaa mm. samanaikaisopetusta, oppiaineiden välistä eheyttämistä, monialaisia oppimiskokonaisuuksia, koulun yhteisiä tapahtumia, oppimisen arviointia ja oppilashuollon käytänteitä. On tärkeää varmistaa, että jokainen opettaja ja oppilas pääsee yhteistyöstä osalliseksi.

Koulujen keskinäinen yhteistyö

Koulujen keskinäisen yhteistyön tavoitteena on Hyvinkään perusopetuksen yhtenäistäminen ja osaamisen jakaminen ja kehittäminen koulujen omaleimaisuutta kunnioittaen. Eri koulujen opettajien yhteistyönä kehitetään oppiaineiden vuosiluokkakokonaisuuksia ja työtapoja, suunnitellaan ja jaetaan oppimateriaalia sekä vahvistetaan omaa osaamista. Yli koulurajojen tehtävää yhteistyötä voivat kehittää ja toteuttaa yksittäiset opettajat keskenään tai sitä voidaan järjestää opetustoimen tai rehtoreiden aloitteesta.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Hyvinkäällä on laadittu koulujen yhteinen Suunnitelma ojentamis- ja kurinpito- ja turvaamisenmenettelyjen toteuttamisesta, jota noudattamalla koulu varmistaa toimintatapojensa laillisuuden ja yhdenmukaisuuden sekä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun. Koulu voi halutessaan tehdä omat täydentävät ojentamis- ja kurinpitokeinojen ohjeensa, jotka kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta käytetään Hyvinkäällä osana opetusta, täydentämään opetusta tai mahdollistamaan opetuksen järjestäminen poikkeustilanteissa.

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta voidaan käyttää kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja toteutettaessa oppiainerajat ylittäviä oppimiskokonaisuuksia.

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta käytettäessä pyritään kohti samoja perusopetuksen OPSin tavoitteita ja sen käyttöä ohjaavat samat periaatteet kuin muutakin opetusta.

Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen järjestämisestä vastaa opetuksen järjestäjä. Opetuksen käytännön toteuttamisessa käytetään sellaisia ajantasaisia välineitä ja teknisiä ratkaisuja, joita kulloinkin on käytettävissä.

Hyvinkäällä voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää etäyhteyksiä opetuksessa esimerkiksi,

- jos oppilaan opetusta ei syystä tai toisesta voida järjestää koululla (matka, sairaus, väliaikainen koulusta erottaminen)
- mikäli se on oppilaan opiskelemaan oppiaineen opetuksen kannalta tarkoituksenmukaisin ratkaisu (esim. oman uskonnon tai oman äidinkielen opetus, oppilaan yksilölliset tarpeet)
- monipuolistamaan valinnaisten aineiden tarjontaa
- tehostamaan koulujen välistä yhteistyötä
- keinona laajentaa ja monipuolistaa oppimisympäristöä
- kansainvälisten verkostojen luomissa ja ylläpitämissä.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

Hyvinkäällä yksittäinen oppilas voi edetä eri oppiaineiden opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Asiasta tehdään perusopetuslain perusopetusasetuksen 11 § (3. momentin säännös) mukainen hallintopäätös.

Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta hyödynnetään Hyvinkäällä pääsääntöisesti opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimintatapana sekä niille oppilaille, joiden opetussuunnitelman mukainen eteneminen vuosiluokalta toiselle ei muuten syystä tai toisesta toteudu. Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua voidaan perusteelliseen moniammatilliseen harkintaan pohjautuen käyttää myös lahjakkaan oppilaan opiskelua tukevana toimintamallina.

Oppilaan tuntijako on sen vuosiluokan mukainen, jota oppilas käy.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus on mahdollista toteuttaa omassa lähikoulussa eikä päätös edellytä oppilaan siirtämistä toiseen kouluun.

Yleisen tai tehostetun tuen piirissä opiskelevan oppilaan oma opinto-ohjelma kirjataan oppimissuunnitelmaan. Mikäli oppilas saa opiskeluunsa erityistä tukea, oma opinto-ohjelma kirjataan HOJKSiin.

Yhdysluokkaopetus

Hyvinkäällä on mahdollista järjestää opetus yhdysluokilla vuorokurssiperiaatteella, mikäli on oletettavissa, että yhdysluokkaopetus on kyseisellä koululla tai kyseessä olevalla luokalla vähintään kahden lukukauden mittainen ratkaisu eikä vuorokurssiopetus vaaranna yksittäisen oppilaan vuosiluokkatavoitteiden saavuttamista opintojen edetessä.

Joustava perusopetus (JOPO)

Perusopetuksen johtaja päättää joustavan perusopetuksen toiminnan laajuudesta vuosittaisen tarpeen ja resurssien mukaan.

Joustavan perusopetuksen luokalle voidaan ottaa kymmenen oppilasta ja sen toiminnasta vastaavat opettaja ja ohjaaja.

Opetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen. Tavoitteena on perusopetuksen päättötodistuksen saaminen ja sijoittuminen toisen asteen opintoihin.

JOPO-luokkien oppilaiden tilannetta tarkastellaan säännöllisesti tapaamisissa, joissa on paikalla luokan henkilökunnan lisäksi rehtori ja erityisopetuksen koordinaattori. Tapaamiset sovitaan lukuvuoden aluksi ja niiden tarkoituksena on seurata oppilaiden edistymistä ja luokan yleistä tilannetta. Mikäli oppilaalla on koulupsykologin tai koulukuraattorin asiakkuus, se jatkuu samalla työntekijällä joustavan perusopetuksen aikana.

Päätöksen joustavaan perusopetukseen pääsystä tekee perusopetuksen johtaja. Samalla oppilaalle tehdään päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta. Toisinaan JOPO-luokan oppilaat saattavat saada päättötodistuksen jo ennen lukuvuoden päättymistä. Tällöin voi olla mahdollista saada JOPO-paikka myös kesken lukuvuoden. Asiasta täytyy olla yhteydessä erityisopetuksen koordinaattoriin.

JOPO-luokalle siirtyvän oppilaan opinnoista täytetään lähikoulussa Oppilashuollon ja kolmiportaisen tuen käsikirjan liitteenä oleva taulukko oppilaan suorittamista opinnoista.

Haku JOPO-luokalle

- Joustavaan perusopetukseen haetaan oppilaan, perheen ja oman kotikoulun yhteisestä päätöksestä perusopetuksen 7. tai 8. vuosiluokalla. Paikkoja jaettassa etusijalla ovat 8.-luokkalaiset.
- Luokanvalvoja, opinto-ohjaaja, koulukuraattori, koulupsykologi tai rehtori keskustelee JOPOsta kiinnostuneen nuoren ja hänen perheensä kanssa.
- Joustavaan perusopetukseen haetaan toimittamalla ohjeiden mukaan täytetty Joustava perusopetus -hakulomake omalle koululle helmikuun loppuun mennessä.
- Koulu täyttää hakemuksen liitteeksi taustatietolomakkeen ja toimittaa hakemuksen liitteineen erityisopetuksen koordinaattorille.
- Hakemusten perusteella nuoret huoltajineen kutsutaan haastatteluun, jossa JOPO-toimintaa esitellään ja kartoitetaan mahdollisuus JOPO-luokalle siirtymiselle.
- Oppilas valitaan joustavaan perusopetukseen oppilaan ja hänen huoltajiensa tekemän hakemuksen sekä haastattelun perusteella. Erityisopetuksen koordinaattori, JOPO-toiminnasta vastaavat rehtorit ja JOPO-ryhmien opettajat tekevät yhteistyössä lopulliset opiskelijavalinnat ja ryhmäsijoitukset.

Hakemus ja hakemuksen täyttöohjeet sekä tarkat hakuohjeet löytyvät Oppilashuollon ja kolmiportaisen tuen käsikirjasta sekä kaupungin nettisivuilta.

Opetus erityisissä tilanteissa

Oppilaiden opiskelu sairaalajaksojen aikana

Sairaalajaksojen aikana opiskelu toteutetaan pääsääntöisesti oman koulun opettajien antamien ohjeiden ja tehtävien mukaisesti. Opettajan tulee tehtäviä antaessaan varmistaa, että oppilas kykenee niistä suoriutumaan. Sairaalajakson jälkeen oppilaalle annetaan tavoitteiden mukaiseen etenemiseen riittävä tuki.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävät pääasiassa kolmannen sektorin toimijat. Hyvinkään kaupungin sivistystoimi koordinoi ja vastaa toiminnasta sekä päättää sen laajuuden. Toimintaa pyritään järjestämään kaikissa niissä toimipaikoissa, joihin hakijoita on vähintään kymmenen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta erityisen tuen piirissä opiskeleville. Aamupäivätoimintaa järjestetään noin klo 7–10 ja iltapäivätoimintaa noin klo 12–16 (17), koulujen työpäivinä, ei kuitenkaan lauantaisin. Oppilaat otetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan huoltajan hakemuksen perusteella perusopetuksen johtajan päätöksellä. Iltapäivätoiminta on kaupungille vapaaehtoista ja siitä peritään maksu.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään lisäksi niille oppilaille, joiden erityishuoltosuunnitelmaan se on kirjattu. Tämä toiminta on maksutonta ja sen järjestäminen perustuu erityishuoltolakiin.

Nuorisopalvelut

Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteistyöllä pyritään nuoren kasvun kokonaisvaltaiseen tukemiseen. Suunnitelmallinen yhteistyö alkaa ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa ja sen tavoitteena on tuoda nuorisotyöllistä ja moniammatillista näkökulmaa nuoren arkeen myös koulussa. Nuorisopalveluiden tavoitteena on kohdata nuoria erilaisissa toimintaympäristöissä ja olla turvallisina, ohjaavina aikuisina nuorten elämässä. Nuorisotyön vahvuutena on erilaisten ryhmien kanssa toimiminen, osallisuuden edistäminen, joustavuus ja nopea reagointi nuoren elämän tilanteisiin.

Nuorisopalveluiden palvelutarjotin kouluille

- Päihdekupla: osallistava päihdevalistusmenetelmä kuudesluokkalaisille
- Seiskojen ryhmäytys: ryhmäyttävä rastirata uusille seiskaluokille
- Ysiltä elämään -tapahtuma: toiminnallinen vapaa-ajan palveluiden esittely yhdeksäsluokkalaisille

Lisäksi Nuorisopalvelut tarjoaa kohdennettuja palveluja kerho- ja pienryhmätoimintaan ja tukea koulujen välituntitoiminnan kehittämiseen. Erityisnuorisotyöntekijät tekevät tiivistä yhteistyötä oppilashuollon ja erityisluokkien kanssa ja osallistuvat kutsuttaessa koulujen yhteisöllisiin oppilashuoltoryhmiin. Nuorisotiloja voi myös hyödyntää kouluaikana erilaisina oppimisympäristöinä.

Kulttuuripalvelut

Perusopetuksen ja kulttuuritoimen yhteistyö ilmenee parhaiten yhteistyönä suunnitellussa ja toteutetussa Kulttuuripolku-kokonaisuudessa, jonka sisällöstä paikalliset kulttuurintuottajat tuottavat suurimman osan. Kulttuuritoimi jakaantuu itsenäisiin toimijoihin, joista jokainen tarjoaa palveluitaan perusopetuksen käyttöön.

Kirjastopalvelut

Kirjasto on olennainen osa koulujen tiedonhankintaopetusta ja kulttuurikasvatusta. Kirjasto tukee oppilaiden omaehtoisen lukuharrastuksen herättämistä ja kehittämistä. Koululaisryhmät voivat vieraillla kirjastoissa ohjatulla käynnillä tai itsenäisesti lainaamassa. Hyvinkään kirjastot tarjoavat oppilasryhmille ja yksittäisille oppilaille muun muassa seuraavia palveluja:

Kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus

- tutustutaan kirjaston osastoihin ja toimintoihin
- esitellään kirjaston eri aineistot
- opetellaan etsimään hyllystä aineistoa
- opetellaan käyttämään kirjaston aineistotietokantaa
- annetaan vinkkejä tiedonhakuun internetissä ja tutustutaan tiedonlähteiden luotettavuuden arviointiin.

Kirjavinkkaus ja lukemaan innostaminen

- vinkkauksessa kirjastonhoitaja innostaa oppilaita lukemaan kaikenlaisia kirjoja, erityisesti kaunokirjallisuutta
- Kirjavinkkarin voi tilata koululle tai koululuokka voi tulla kirjastoon vinkkaukseen.

Kirjasto oppimisympäristönä

- luokat ja oppilaat voivat tulla työskentelemään itsenäisesti kirjastoon
- käyntiin voi yhdistää myös tiedonhaun opetusta tietyistä aiheista.

Kirjapaketit

- luokkaan voi tilata koulusarjan tai sekalaisen pulpettikirjapaketin
- pakettin voi pyytää koostamaan haluamastaan teemasta tai genrestä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut huolehtii koulujen kenttien vuodenajan mukaisesta kunnosta ja ylläpitää ulkoilureittejä. Opetuspalveluiden ja liikuntapalveluiden clearing-sopimuksella kaikki kaupungin liikuntapaikat ovat kouluaikoina koulujen käytettävissä. Myös Villa Parkia sekä Villatehtaan Takomoa ja Wanhaa Areenaa on päivisin mahdollista varata koulukäyttöön.

Liikuntapalvelut vastaa alaluokkien (1–6) uimaopetuksen järjestämisestä. Jokaiselle koululle varataan uintijaksot syys- ja kevätlukukaudella. Uimalakäynneillä alakoululaisten uimaopetuksesta vastaa uimaopettaja ja valvonnasta luokanopettaja. Sveitsin uimala on laatinut kouluille lähetettävät ohjeet uimalakäynneille. Koululaisten uimaopetuksen tavoitteena on saada kaikki hyvinkääläiset lapset uimataitoisiksi.

Liikuntapalvelut järjestää peruskouluikäisille lapsille ja nuorille kerhotoimintaa ja koulujen loma-aikoina ohjattua liikuntaa sekä kesäisin uimakouluja. Kesällä liikuntapalvelut on mukana leirien järjestämisessä yhteistyötahona tarjoten olosuhteita ja markkinointiapua.

Liikuntapalvelut koordinoi valtakunnallista Liikkuva koulu -ohjelmaa. Tarkoituksena on lisätä liikuntaa koulupäivään ja vähentää istumista jokaisessa peruskoulussa.

Hyvinkään seurakunta

Yhteistyö Hyvinkään seurakunnan kanssa koostuu seurakunnan tarjoamista päivänavauksista, uskonnollisista tilaisuuksista ja toimituksista sekä oppituntiyhteistyöstä. Yhteistyötä suunniteltaessa ja järjestettäessä molemmat osapuolet sitoutuvat noudattamaan yhteistyössä laadittua toimintaohjetta perusopetuksen ja Hyvinkään seurakunnan välisestä yhteistyöstä. Toimintaohje on laadittu voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi.

Huoltajalla on vastuu lapsensa uskontokasvatuksesta ja koulun tehtävänä on selvittää huoltajalta, osallistuuko hänen lapsensa uskonnollisiin tilaisuuksiin, joita koulussa järjestetään yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Poliisi

Poliisi toimii koulussa tehtävän laillisuuskasvatuksen tukena. Poliisin koululaisten kanssa tekemän työn tavoitteena on rikollisuuden ennaltaehkäisy ja oppilaiden kokonaisturvallisuuden lisääminen.

Oppilaan kouluaikana tekemistä lainrikkomuksista ilmoitetaan tarvittaessa poliisille asian selvittelyä varten. Poliisi päättää mahdollisesta esitutinnan aloittamisesta.

Poliisi voidaan tarpeen vaatiessa kutsua asiantuntijajäsenenä oppilashuoltoryhmän kokoukseen tai muuhun oppilaan asioita käsittelevään neuvotteluun.

Koulun kerhotoiminta

Kerhotoiminta on oppituntien ulkopuolista toimintaa, jonka lähtökohtana ovat koulun kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet. Se on osa maksutonta perusopetusta ja rakentaa omalta osaltaan toiminnan yhteisöllisyyttä ja rikastuttaa koulun toimintakulttuuria.

Kerhotoiminnan tavoitteena on

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen
- mahdollisuuden antaminen sosiaalisten taitojen kehittämiseen ja yhteisöllisyyteen kasvamiseen
- mahdollisuuden antaminen onnistumisen ja osaamisen kokemukseen
- luovan toiminnan ja ajattelun kehittäminen
- lasten ja nuorten kannustaminen tuottamaan omaa kulttuuriaan
- harrastuneisuuden tukeminen ja edistäminen
- matalan kynnyksen harrastustoiminnan edistäminen.

Kerhotoimintaa koordinoi ja kehittää sivistystoimi. Kerhotoiminnan tarjonnan laajuus suunnitellaan keskitetysti vuosittain käytettävissä olevan määrärahan puitteissa koulujen tilanteet tasavertaisesti huomioiden. Koulut järjestävät kerhoja opetustoimen kerhotuntiresurssilla ja käyttämällä koulun omaa tuntikehystä.

Kerhotoiminta on oppilaalle vapaaehtoista ja sillä voidaan täydentää aamu- ja iltapäivätoimintaa. Koulun kerhot täytetään ensisijaisesti oman koulun oppilailla, mutta oppilas voi osallistua myös muun kuin oman koulunsa kerhoon, mikäli kerhossa on tilaa.

Koulut tiedottavat lukuvuoden alussa kerhotarjonnastaan oppilaille ja huoltajille ja ohjeistavat, miten kerhoihin voi hakea sekä kirjaavat kerhotoiminnan lukuvuosisuunnitelmaansa.

Kaupungin intranetistä (Ossi) löytyvässä Kerhotoiminnan tietopankissa on rehtoreille ja opettajille suunnattu tarkka ohjeistus kerhotoiminnan järjestämisestä koululla.

Koulun kirjastotoiminta

Kouluissa on omia oppilaskirjastoja, joiden tarjonnasta ja toiminnasta koulut vastaavat itse. Kirjastotoiminnalla pyritään ohjaamaan oppilaita lukuharrastuksen äärelle sekä kehittämään monipuolisesti luku- ja tiedonhankintataidoissa. Koulun kirjastotoiminnasta vastaa tehtävään valittu opettaja.

Kouluruokailu

Kouluruokailun tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille jokaisena koulupäivänä täysipainoinen koululounas sekä edistää oppilaan terveyttä, työtehoa ja hyviä tapoja.

Ateria- ja puhtauspalvelut vastaa aterioitten ravitsevasta sisällöstä ja esille laitosta. Koulun henkilökunta valvoo ruokailua, ohjaa oppilaita syömään lautasmallin mukaisesti ja opastaa käyttäytymään hyvien ruokatapojen mukaisesti, jotta ruokailusta muodostuisi miellyttävä sosiaalinen tapahtuma. Koulu ja ateria- ja puhtauspalvelut yhdessä järjestävät ruokailun puitteet sellaisiksi, että ne tukevat asetettuja tavoitteita.

Ruokalista suunnitellaan ruokalistayhteistyöryhmän ehdotusten pohjalta. Työryhmän vetäjänä toimii ateriapalvelun nimeämä henkilö ja siihen kuuluu edustajat perusopetuksesta, keittiöhenkilökunnasta ja oppilaskunnasta. Erityisruokavaliot huomioidaan ateriasuunnittelussa.

Välitunnit, päivänavaukset ja muut yhteiset tapahtumat

Perusopetusasetuksen mukaan opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia ja opetukseen käytettävä aika jaetaan tarkoituksenmukaisiksi jaksoiksi. Osa työajasta voidaan käyttää työelämään tutustuttamiseen sekä lukuvuoden päättäjäisiin ja muihin yhteisiin tapahtumiin.

Rehtori vastaa oman koulunsa työjärjestyksen laatimisesta ja oppituntien ja välituntien rytmityksestä. Lukukausien aikana järjestettävät koulun juhlat ja muut yhteiset tapahtumat pyritään sovittamaan koulun työjärjestykseen. Lukukausien päättäjäiset voidaan järjestää myös normaalista työajasta poiketen. Koko koulua koskevat työaikapoikkeamat kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Yksittäisen luokan leirikoulusta, retkistä ja muista vastaavista tilaisuuksista aiheutuvat työaikapoikkeamat kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Opettaja laatii tapahtumasta lisäksi yksityiskohtaisemman suunnitelman (lomake), jonka hän lähettää rehtorille hyväksyttäväksi viimeistään kaksi viikkoa ennen ko. tapahtumaa.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Perusopetus tekee yhteistyötä Hyvinkään kaupungin liikennesuunnittelun sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Yhteistyön tavoitteena on ylläpitää ja lisätä koulumatkojen turvallisuutta ja kannustaa kestävä kehityksen mukaiseen liikennekäyttämiseen. Oppilaita kannustetaan ensisijaisesti kulkemaan koulumatkat kävellen, pyörällä tai joukkoliikennettä käyttäen, mikäli siihen ei ole perusteltua estettä.

Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvä koulumatkareitti ja turvallinen liikenteessä kulkeminen ja että ohjeistus kerrataan riittävän usein. Ensimmäisellä ja toisella luokalla opiskeleville oppilaille ei suositella koulumatkojen kulkemista polkupyörällä.

Pyöräilykypärän käyttöä suositellaan aina pyöräillessä. Myös heijastimien käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

Kuljetuksista päätetään perusopetuslain ja opetuslautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaisesti.

Pääsääntöisesti Hyvinkään kaupunki voi myöntää kuljetuksen oppilaille, joiden kotikunta on Hyvinkää. Poikkeuksena on lastensuojelulain perusteella Hyvinkäälle sijoitetut oppilaat, joiden kotikunta voi olla muu kuin Hyvinkää.

Lapsi tai oppilas voi saada enintään kaksi kuljetusta koulupäivää kohden. Tästä poikkeuksen voivat muodostaa vieraan kielen tai uskonnonopetuksen järjestämisestä johtuvat kuljetustarpeet.

Hyvinkään kaupunki tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä kuljetusten turvallisuuden puolesta. Hyvinkään kaupungin kuljetusoppaasta on luettavissa ajantasainen koulumatkoja ja koulukuljetuksia koskeva ohjeistus ja käytäntö. Kuljetusopas löytyy kaupungin nettisivuilta.

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 47)

6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 48)

6.3. Arvioinnin kohteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 49)

6.4 Opintojen aikainen arviointi

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 50)

6.5 Perusopetuksen päättöarviointi

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 53)

6.6 Perusopetuksessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 55)

6.7 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 59)

6.8 Hyvinkäällä

Opintojen aikainen arviointi

Opintojen aikaisen arvioinnin pääasiallisena tehtävänä on tukea ja ohjata oppilasta kehittämään oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen taitojaan sekä auttaa häntä löytämään keinoja edetä opinnoissaan tavoitteiden suuntaisesti. Opintojen aikainen arviointi jakautuu lukuvuoden aikana annettavaan ja lukuvuoden päätteeksi annettavaan arviointiin.

Lukuvuoden aikana tehtävä arviointi perustuu jatkuvaan oppilaan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Se on kannustavaa, kehittävää ja eteenpäin suuntaavaa. Opettajan tehtävänä on huolehtia, että koti saa ajantasaista tietoa oppilaan edistymisestä.

Perusopetuksen oppimisen arviointikäytäntöjen yhdenmukaisuus edellyttää sekä yksittäisen koulun että koko perusopetuksen opetushenkilöstön yhteistyötä, jonka avulla luodaan yhteinen näkemys arviointikriteereistä sekä arviointikeskustelun toimintamallista.

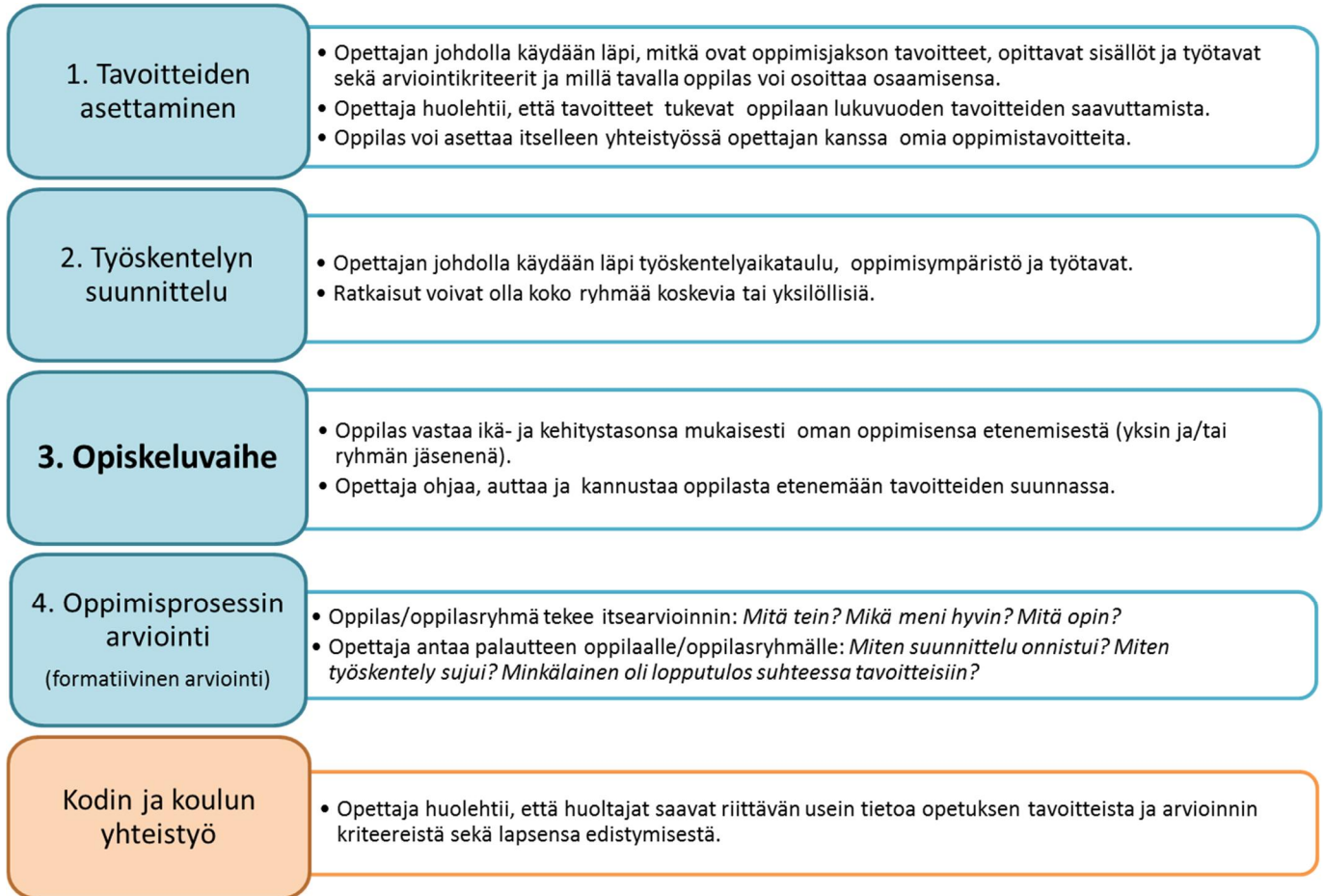
Oppilaan oppimista arvioidessaan opettaja

- kokoaa tietoa oppilaiden edistymisestä oppimisen eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa
- ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä
- huolehtii, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä.

Työskentelyä ohjatessaan opettaja kiinnittää huomiota siihen, että

- kukin oppilas on ymmärtänyt tehtävänannon
- oppilas saa riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen
- oppilaalla on mahdollisuus hyödyntää tarvittaessa tieto- ja viestintäteknologiaa
- oppilaalla on mahdollisuus antaa suullista näyttöä
- tarvittavat apuvälineet ovat saatavissa
- avustajapalvelu on tarvittaessa käytettävissä.

Oppimisen ja työskentelyn arviointi osana oppimisprosessia

Itsearvioinnin edellytysten tukeminen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin periaatteet

Itsearvioinnilla oppilasta ohjataan miettimään

- Mitä osaan nyt?
- Mitä haluan osata tulevaisuudessa?
- Miten saavutan tavoitteeni?
- Miten tiedän saavuttaneeni tavoitteen?

Opettajan tulee järjestää oppilaalle OPSin perusteiden mukaisesti mahdollisuus itsearviointiin ja vertaisarviointiin sekä tukea arviointitaitoja oppilaan ikäkausii huomioon ottaen. Taitoja kehitetään varhaiskasvatuksesta alkaen ja monipuolistetaan opintojen edetessä opetussuunnitelman perusteissa kuvatulla tavalla.

Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi

Lukuvuositolodistus on summatiivinen arvio siitä, miten oppilas on lukuvuoden aikana saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppimäärissä.

Lukuvuositolodistus annetaan Hyvinkäällä vuosiluokilla 1–4 sanallisena arviointina ja viidenneltä vuosiluokalta alkaen numeroarvosanojin. Yksilöllistettyjen oppiaineiden arviointia täydennetään aina sanallisella arvioinnilla. Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan lukuvuositolodistus annetaan kaikilla vuosiluokilla sanallisena arviointina. Vuosiluokkiin sitomattomasti opiskelevien lukuvuositolodistuksessa arvioidaan oppilaan lukuvuoden aikana opiskelemat oppiaineet.

Oppilaan arviointi perustuu oppiaineen vuosiluokkaistettuihin tavoitteisiin, jotka on kirjattu Hyvinkään perusopetuksen opetussuunnitelman vuosiluokkaosoiden oppiainetaulukoihin. Toisen ja kolmannen ja kuudennen ja seitsemännen luokan nivelvaiheissa oppiminen arvioidaan valtakunnallisten oppiaineen tavoitteiden ja arviointikriteereiden mukaisesti.

Opinnoissa eteneminen

Opinnoissa eteneminen perustuu oppilaan mahdollisuuteen antaa riittävästi ja monipuolisilla tavoilla näyttöä omasta osaamisestaan. Oppilaan kokonaistilanne tarkastetaan marras–helmikuussa alakoulussa ja toiminta-alueittain opiskelevilla arviointikeskustelussa ja yläkoulussa välitolodistuksella. Tällöin tarkistetaan myös, onko oppilaan saama tuki riittävä. Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, on asiasta keskusteltava huoltajan ja oppilaan kanssa mahdollisimman pian. Keskustelussa sovitaan toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Pidennetyin oppivelvollisuuden piirissä opiskelevalle esikoululaiselle annetaan lukuvuoden päätteeksi osallistumistolodistus.

Vuosiluokalta toiselle siirtyminen

Oppilas siirtyy vuosiluokalta toiselle, kun hänen osaamisensa on lukuvuositolodistuksessa arvioitu oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäväksi (5) tai suoritus on sanallisessa arviossa hyväksytty.

Hylätyn arvioinnin jossakin oppiaineessa saanut oppilas voi siirtyä vuosiluokalta toiselle, mikäli hän oman, huoltajan ja opettajan yhteisen arvion mukaan kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti.

Yhdessä tai useammassa oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa hylätysti suoriutuneelle oppilaalle varataan mahdollisuus ennen luokalle jättämistä osoittaa saavuttaneensa hyväksyttävästi tiedot ja taidot. Koulu sopii erillisen kokeen järjestelyistä tapauskohtaisesti. Opetuksen järjestäjä ei ole velvollinen antamaan lisäopetusta kokeeseen valmistautuvalla oppilaalla. Koe voidaan pitää joko lukuvuoden aikana tai koulutyön päätyttyä ja sen järjestelyissä otetaan huomioon oppilaan mahdolliset erityistarpeet.

Mikäli koe järjestetään koulutyön päätyttyä, luokalle jättämisestä kirjataan lukuvuositolodistukseen ehdollinen päätös.

Vuosiluokkiin sitomattomasti opiskeleva oppilas siirtyy lukuvuoden päätyttyä aina seuraavalle vuosiluokalle. Yhdeksännellä vuosiluokalla oppilas luetaan asianomaisen vuosiluokan oppilaaksi niin kauan kuin oppilas saa päättötolodistuksen tai hän eroaa koulusta.

Luokalle jättäminen

Oppilas, joka ei ole suorittanut kaikkia oppimäärään sisältyviä oppiaineita hyväksytysti, voidaan jättää luokalle. Päätöksen luokalle jättämisestä tekevät opettaja ja rehtori yhdessä.

Oppilas voidaan jättää luokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos sitä pidetään hänen koulumenestyksensä kannalta tarkoituksenmukaisena. Oppilaan huoltajalle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Valinnaisten aineiden arviointi

Opettaja antaa valinnaisen aineen opiskelun aikana oppilaalle kannustavaa palautetta ja ohjausta. Vertais- ja itsearviointitaitojen kehittämiseksi valinnaiset aineet tarjoavat hyvän oppimisympäristön. Valinnaisten aineiden arvioinnissa painopiste on oppilaan vahvuuksien tukemisessa ja työskentelytaitojen kehittymisessä.

Alakoulun valinnaiset aineet ovat kestoltaan 0,5 tai 1 vuosiviikkotuntia. Niistä annetaan lukuvuositodistuksessa sanallinen arvio, josta ilmenee, onko tavoitteet suoritettu hyväksytysti. Valinnaisen aineen nimi ja arvio kirjoitetaan lukuvuositodistukseen.

Yläkoulussa valinnaisten aineiden kesto vaihtelee. Valinnaisista aineista, joiden pituus on vähintään kaksi vuosiviikkotuntia, annetaan lukuvuositodistuksessa numeroarviointi. Alle kahden vuosiviikkotunnin valinnaisista aineista annetaan arvio siitä, onko suoritus hyväksytty vai hylätty. Valinnaisen aineen nimi ja arvio kirjoitetaan lukuvuositodistukseen.

Käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet ja arviointiperusteet

Käyttäytymistä arvioidaan sille asetettujen tavoitteiden pohjalta. Koko koulu yhteisön tehtävänä on kasvattaa jäseniään tavoitteiden mukaiseen käyttäytymiseen. Käyttäytymiseen liittyvien taitojen ja tietojen opettaminen on oppilaan ohjaamista muiden ihmisten ja ympäristön huomioon ottamisessa sekä yhteisesti sovittujen toimintatapojen ja sääntöjen noudattamisessa. Aikuinen antaa omalla käytöksellään mallia toimimalla koulun toimintakulttuurin ja arvojen mukaisesti.

Käyttäytymisen tavoitteet

- Ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- Hyvien tapojen noudattaminen
- Yhteistyö ja vastuullisuus
- Kestävän kehityksen edistäminen

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat Hyvinkään perusopetuksen arvoihin ja kasvatuksen tavoitteisiin sekä yhteisiin käyttäytymissääntöihin.

Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit on kirjattu [Käyttäytymisen arviointi -taulukkoon](#).

Oppimisen arvioinnin kokonaisuus Hyvinkäällä

ALA-KOULU	OPINTOJEN AIKAINEN ARVIOINTI	
	Arviointi lukuvuoden aikana FORMATIIVINEN	Arviointi lukuvuoden päättyessä SUMMATIIVINEN
1. lk.	Tiedonsiirtopalaveri esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa Arviointikeskustelu* marras–helmikuussa (oppilas, opettaja ja huoltaja) Oppilaan itsearvioinnin edellytysten harjoittamista Opettajan antamaa jatkuvaa kannustavaa palautetta ja tietoa edistymisestä oppilaalle ja huoltajalle Yhteistyö kodin kanssa tärkeää	Lukuvuositolodistus Sanallinen arviointi oppiaineiden lukuvuoden tavoitteiden hyväksytysti suorittamisesta, jota opettaja voi halutessaan täydentää muulla sanallisella arvioinnilla. Äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka arvioidaan tavoitealueet huomioiden. Arvioinnin painopiste on oppilaan edistymisessä kielellisissä valmiuksissa. Työskentely arvioidaan osana oppiaineiden arviointia. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena.
2. lk.	Arviointikeskustelussa* marras–helmikuussa (oppilas, opettaja ja huoltaja) painopiste on oppilaan kielellisissä valmiuksissa ja työskentelytaidoissa - Oppilaan omat arviot ja toiveet sekä huoltajan näkemykset kuullaan - Edistyminen laaja-alaisessa osaamisen tavoitteissa on oppimisen kannalta keskeistä Oppilaan itsearvioinnin edellytysten kehittämistä, opetusryhmän yhteisiä arviointikeskusteluita Opettajan antamaa jatkuvaa kannustavaa palautetta ja tietoa edistymisestä oppilaalle ja huoltajalle	Nivelvaiheen lukuvuositolodistus Oppilaan oppimisen edistyminen arvioidaan sanallisesti oppimisen kannalta keskeisiin arvioinnin ja palautteen antamisen kohteiden pohjalta (ks. perusteet). Äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka arvioidaan tavoitealueet huomioiden. Arvioinnin painopiste on oppilaan edistymisessä kielellisissä valmiuksissa. Edistyminen työskentelytaidoissa arvioidaan osana oppiaineiden arviointia. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutenaan sanallisesti.
3.–4. lk.	Arviointikeskustelu* marras–helmikuussa (oppilas, opettaja ja huoltaja) Oppilaan itsearvioinnin edellytysten kehittämistä, opetusryhmän yhteisiä arviointikeskusteluita Opettajan ja oppilaan välistä vuorovaikutusta oppimisen edistymisestä Huoltajille tietoa tavoitteista ja arviointikäytänteistä sekä oppilaan edistymisestä	Lukuvuositolodistus Kaikki oppiaineet arvioidaan sanallisesti. Äidinkieli ja kirjallisuus, matematiikka sekä A1-kieli arvioidaan tavoitealueet huomioiden. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena sanallisesti.
5. lk.	Arviointikeskustelu* marras–helmikuussa (oppilas, opettaja ja huoltaja) Oppilaan itsearvioinnin edellytysten kehittämistä, vertaisarvioinnin harjoittelua Huoltajille tietoa tavoitteista ja arviointikäytänteistä sekä oppilaan edistymisestä	Lukuvuositolodistus Kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoin. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena numeroarvosanalla.
6. lk.	Arviointikeskustelussa* marras–helmikuussa (oppilas, opettaja ja huoltaja) painopiste työskentelytaitojen ja oppimisen taitojen kehittämisessä Oppilaalle annetaan tietoa edistymisessään oppiaineissa ja laaja-alaisessa osaamisessa Oppilaan itsearvioinnin edellytysten kehittämistä, vertaisarvioinnin harjoittelua Huoltajalle ja oppilaalle tietoa nivelvaiheen arviointikriteereistä	Nivelvaiheen lukuvuositolodistus Kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoin. Arviointia antaessaan opettaja pohtii oppilaan edistymistä suhteessa tavoitteisiin ja osaamisen tasoa suhteessa nivelvaiheen arviointikriteereihin. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena numeroarvosanalla.

YLÄKOULU	OPINTOJEN AIKAINEN ARVIOINTI		PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖARVIOINTI
	Arviointi lukuvuoden aikana FORMATIIVINEN	Arviointi lukuvuoden päättyessä SUMMATIIVINEN	Perusopetuksen päättötodistus SUMMATIIVINEN
7. lk.	Opettaja keskustelee oppilaan kanssa oppimisen tavoitteista ja edistymisestä laaja-alaista osaamista painottaen Huoltajille annetaan tietoa oppimisen tavoitteista ja oppilaan edistymisestä Itsearviointi entistä analyyttisempää, oppilaan omaa toimintaa ohjaavampaa Vertaisarvioinnilla annetaan ja saadaan rakentavaa palautetta Välitodistus numeroarvosanoin marras–helmikuussa, toiminta-alueittain opiskeleville sanallinen arviointi Aineenopettajan ja oppilaan välinen arviointikeskustelu* vähintään kerran lukuvuoden aikana	Lukuvuositolodistus Kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoin. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena numeroarvosanalla.	Päättävien oppiaineiden oppisisällöt arvioidaan numeroarvosanoin yhdenvertaisin perustein suhteessa tavoitteisiin ja päättöarviointin kriteereihin.
8. lk.	Opettaja keskustelee oppilaan kanssa oppimisen tavoitteista ja edistymistä laaja-alaista osaamista painottaen Huoltajille annetaan tietoa oppimisen tavoitteista ja oppilaan edistymisestä Itsearviointi entistä analyyttisempää, oppilaan omaa toimintaa ohjaavampaa Vertaisarvioinnilla annetaan ja saadaan rakentavaa palautetta Välitodistus numeroarvosanoin marras–helmikuussa, toiminta-alueittain opiskeleville sanallinen arviointi Aineenopettajan ja oppilaan välinen arviointikeskustelu* vähintään kerran lukuvuoden aikana.	Lukuvuositolodistus Kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoin. Käyttäytyminen arvioidaan omana kokonaisuutena numeroarvosanalla.	Päättävien oppiaineiden oppisisällöt arvioidaan numeroarvosanoin yhdenvertaisin perustein suhteessa tavoitteisiin ja päättöarviointin kriteereihin.
9. lk.	Opettaja keskustelee oppilaan kanssa oppimisen tavoitteista, edistymistä ja antaa tietoa päättöarviointin kriteereistä Huoltajille tietoa oppimisen tavoitteista ja oppilaan edistymisestä ja toiselle asteelle siirtymisestä Itsearviointi analyyttistä, oppilaan omaa toimintaa ohjaavaa Vertaisarvioinnilla annetaan ja saadaan rakentavaa palautetta Välitodistus numeroarvosanoin marras–helmikuussa** toiminta-alueittain opiskeleville sanallinen arviointi Aineenopettajan ja oppilaan välinen arviointikeskustelu* vähintään kerran lukuvuoden aikana		Päättötodistus Numeroarvosanoin - yhdenvertaisin perustein valtakunnallisiin päättöarviointin kriteereihin perustuen Sanallinen arvio - oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista

*Oppilailla, joilla on oppimissuunnitelma tai HOJKS, arviointikeskustelu voidaan korvata oppimissuunnitelman tai HOJKSin arvioinnin yhteydessä pidettävällä keskustelulla.

** Vuosiluokilla 7-9 oppiaine arvioidaan viimeistään, kun siitä on opiskeltu 1vvt.

Ohje vuosiluokkiin sitomattomasti opiskelevan oppilaan arvioinnista on Oppilashuollon käsikirjassa. Maahanmuuttajataustaisen oppilaan arvioinnista löytyy lisätietoa Hyvinkään maahanmuuttajataustaisen oppijan koulupolku -asiakirjasta.

Muut tiedottamisen ja arviointipalautteen antamisen muodot ja ajankohdat sekä yhteistyö huoltajien kanssa

Opettajan tulee järjestää huoltajalle tilanteita, joissa yhdessä pohtien annetaan ja saadaan oppilaan oppimista edistävää ja motivoivaa palautetta.

Huoltajia ohjataan tiedostamaan oman lapsensa edistyminen ja jäsentämään oppimisen eri vaiheita. Huoltajia tuetaan löytämään erilaisia keinoja oppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä oppilaan tukemiseksi opintojen aikana yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Yhteistyö järjestetään siten, että oppilaan koulunkäyntiä ja hyvinvointia voidaan tarvittaessa tukea oppilashuollon ja moniammatillisen yhteistyöverkoston avulla.

Perusopetuksien päättövaiheessa huoltajalle tulee antaa tietoa ja mahdollisuus keskustella oppilaan jatkokoulutukseen liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisista ongelmista oppilaanohjaajan ja oppilashuollon eri asiantuntijoiden kanssa.

Kaikilla luokkatasoilla järjestetään vanhempainillat vähintään kerran lukuvuodessa. Vanhempainilloissa tiedotetaan koulutyön tavoitteista ja arviointikäytännöistä. Lisäksi opettajat tiedottavat opettamansa oppiaineen/vuosiluokan oppimisen tavoitteista ja arviointikäytännöistä.

Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään apuna parantamaan ja monipuolistamaan tiedon kulkua ja yhteydenpitoa kodin ja koulun välillä myös arviointiin liittyvissä asioissa.

Päättöarviointi

Päättöarvioinnissa noudatetaan opetussuunnitelman perusteiden päättöarvioinnin linjauksia sellaisenaan. Päättöarviointi ajoittuu Hyvinkäällä oppiaineesta riippuen vuosiluokille 7, 8 ja 9. Päättöarviointi perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuihin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

7.2 Yleinen tuki

7.3 Tehostettu tuki

7.4 Eriytynyt tuki

7.5 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

7.6 Hyvinkää

Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Kodin ja koulun yhteistyön merkitys korostuu, kun oppilaalla on tuen tarvetta. Opettajan on oltava aina ensin itse yhteydessä oppilaaseen ja huoltajaan, kun hänellä on huoli oppilaasta. Huoltajiin on oltava yhteydessä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Oppilashuoltohenkilöstöä on mahdollista konsultoida, mutta asia etenee vasta, kun oppilaan ja huoltajan kanssa on keskusteltu.

Mikäli on tarpeen tehdä yhteistyötä oppilaan asiassa koulun ulkopuolisten tahojen kanssa, opettaja pyytää aina kirjallisen luvan oppilaalta ja huoltajalta. Tällaisia ulkopuolisia tahoja ovat esim. perheneuvola, nuorisoasema, erikoissairaanhoido, lastensuojelu. Kaikessa yhteistyössä noudatetaan Hyvinkään kaupungin verkostoyhteistyön periaatteita.

Oppilaat aloittavat ensimmäisen luokan siinä tukimuodossa, jossa he ovat esiopetuksen päättyessä.

Kaikki pedagogiset asiakirjat tehdään Wilmassa ja ne näkyvät oppilasta opettaville opettajille.

Yhteisten kartoitusten avulla voidaan varhaisessa vaiheessa saada tietoa niistä oppilaista, jotka tarvitsevat lisää tukea. Yhteiset kartoitukset sisältävät vuosiluokittain pääsääntöisesti kaksi osa-aluetta: matemaattisen kartoituksen sekä lukemisen tai kirjoittamisen kartoituksen.

Yleinen tuki

Yleistä tukea oppilaalle antavat kaikki häntä opettavat opettajat. Oppilas voi saada yleistä tukea myös erityisopettajalta. Huoltajaa tiedotetaan tuen antamisesta.

Tehostettu tuki

Jos yleinen tuki on riittämätöntä esimerkiksi oppimisen tai käyttäytymisen tukemisessa, luokanopettaja/luokanvalvoja laatii pedagogisen arvion tehostetun tuen tarpeesta. Ennen pedagogisen arvion laatimista opettaja keskustelelee huoltajan ja oppilaan kanssa sekä on yhteydessä laaja-alaiseen erityisopettajaan ja koulupsykologiin/-kuraattoriin/-terveydenhoitajaan, jotka auttavat tilanteen arvioinnissa.

Rehtori, laaja-alainen erityisopettaja ja koulupsykologi/-kuraattori/-terveydenhoitaja käsittelevät pedagogisen arvion yhdessä opettajan kanssa ja päättävät tuen tasosta.

Kun oppilas ei enää tarvitse tehostettua tukea, luokanopettaja/luokanvalvoja laatii pedagogisen arvion keskusteltuaan oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Pedagoginen arvio käsitellään moniammatillisesti samoin kuin siirryttäessä tehostettuun tukeen.

Tehostetun tuen oppilaat opiskelevat joko yleisopetuksen luokalla tai koulun omassa pienryhmässä. Oppilaan sijoittamisesta koulun omaan pienryhmään päättää rehtori yhdessä erityisopettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Tehostetun tuen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelma yhdessä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa lokakuun loppuun mennessä. Jos oppilas siirtyy kesken lukuvuoden tehostettuun tukeen, oppimissuunnitelma tehdään mahdollisimman pian tehostettuun tukeen siirtymisen jälkeen. Oppimissuunnitelman tavoitteiden toteutuminen arvioidaan keväällä yhdessä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Tällöin oppimissuunnitelma tulostetaan ja siihen otetaan huoltajan allekirjoitus tiedonsiirtoa varten. Koulusihteeri arkistoi oppimissuunnitelman koululle. Rehtorit vastaavat siitä, että koulun oppimissuunnitelmat on tehty asianmukaisesti.

Erityinen tuki

Kun tehostettu tuki on riittämätöntä, luokanopettaja/luokanvalvoja keskustelee oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa sekä on yhteydessä laaja-alaiseen erityisopettajaan ja koulupsykologiin/-kuraattoriin/-terveydenhoitajaan, jotka auttavat tilanteen arvioinnissa. Erityisopettaja huolehtii, että oppilasta opettavat opettajat ja oppilashuoltohenkilöstö laativat oman osuutensa pedagogiseen selvitykseen.

Rehtori, laaja-alainen erityisopettaja ja koulupsykologi/-kuraattori/-terveydenhoitaja käsittelevät pedagogisen selvityksen yhdessä opettajan kanssa ja merkitsevät kommenttinsa selvitykseen.

Oppiaineen yksilöllistäminen ja oppiaineen opiskelusta vapauttaminen etenevät samoin kuin muustakin syystä tehostetusta tuesta erityiseen tukeen siirtyminen. Oppiaineiden yksilöllistämistä tai opiskelusta vapauttamista mietittäessä oppilaalle ja huoltajalle tulee antaa tietoa päätöksen merkityksestä oppilaan jatko-opintoihin.

Erityisen tuen purkaminen tapahtuu vastaavasti pedagogiseen selvitykseen perustuen.

Perusopetuksen johtaja tekee ne erityisen tuen päätökset, jotka edellyttävät koulunvaihtoa. Muut erityisen tuen päätökset tekee erityisopetuksen koordinaattori. Erityisen tuen päätöstä ei ole mahdollista tehdä ilman riittävän kattavaa pedagogista selvitystä. Rehtorit vastaavat siitä, että koululta lähetettävät pedagogiset selvitykset ovat asianmukaisia.

Erityisen tuen oppilaalle tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) yhdessä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa lokakuun loppuun mennessä. Jos oppilas siirtyy kesken lukuvuoden erityiseen tukeen, HOJKS tehdään mahdollisimman pian erityiseen tukeen siirtymisen jälkeen. HOJKS:n tavoitteiden toteutuminen arvioidaan keväällä yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tällöin HOJKS tulostetaan ja siihen otetaan huoltajan allekirjoitus tiedonsiirtoa varten. Koulusihteeri arkistoi HOJKS:n koululle. Rehtorit vastaavat siitä, että koulun HOJKS on tehty asianmukaisesti.

Erytisen tuen oppilaiden opiskelupaikka määräytyy pedagogisessa selvityksessä ilmenevän tuen tarpeen ja laajuuden mukaan. Hyvinkäällä erityistä tukea annetaan Martinkulman ja Hakalanpolun kouluissa sekä lähikouluissa yleisopetuksen luokilla, koulun omissa pienryhmissä tai kaupungin yhteisissä erityisen tuen pienluokissa.

Martinkulman koulu

Martinkulman koulussa opiskelevat oppilaat tarvitsevat runsaasti tukea opiskelussaan. Heillä on yleensä useita yksilöllistettyjä oppiaineita sekä tarve pienelle ja turvalliselle oppimisympäristölle. Martinkulman koulussa oppilaat opiskelevat luokilla 2–9. Lisäksi Martinkulman koulussa sijaitsee alkuopetuksen valmiuksia tukeva luokka, starttialku. Starttialkuluokalla olevat oppilaat ovat ensimmäisen luokan oppilaita, joiden on katsottu tarvitsevan vuoden lisääntymisen varsinaisen ensimmäisen luokan aloittamista.

Hakalanpolun koulu

Hakalanpolun koulussa annetaan vammaisopetusta sekä esiopetusta pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluville oppilaille. Oppilaat opiskelevat joko toiminta-alueittain tai oppiaineittain yksilöllisen opetussuunnitelman mukaan.

Emo-luokat

Emo-luokka on kuntouttava erityisluokka. Luokka on tarkoitettu 1.–4. luokan oppilaille, jotka tarvitsevat monipuolista erityistukea tunne-elämän tai käyttäytymisen häiriön takia, eivätkä edes vahvojen tukitoimenpitein selviydy lähikoulussaan. Luokalle pääsyn edellytyksenä on erikoissairaanhoidossa tai perheneuvolassa tehty lastenpsykiatrisen hoitosuunnitelma ja sen mukaisesti käynnistynyt perheen lastenpsykiatrisen hoitokontakti. Luokalla työskentelevät erityisluokanopettaja, psykiatrisen sairaanhoitaja ja sosiaaliohjaaja. Luokalla voi olla enintään seitsemän oppilasta.

Kuntouttava luokka

Kuntouttava luokka on tarkoitettu yläkoulun oppilaille, joiden on psyykkisten vaikeuksien vuoksi mahdotonta opiskella omassa lähikoulussa. Luokalla työskentelevät erityisopettaja ja sosiaaliohjaaja. Ryhmässä voi olla enintään 10 oppilasta. Oppilaiden opetus räätälöidään heidän vointinsa mukaisesti. Oppilaat opiskelevat ryhmässä toistaiseksi, sillä tavoitteena on aina palata omaan lähikouluun. Mikäli oppilaalla on koulupsykologin tai koulukuraattorin asiakkuus, se jatkuu samalla työntekijällä kuntouttavalla luokalla opiskelun aikana.

Luokanvalvoja kokoaa tiedot kuntouttavalle luokalle siirtyvän oppilaan opinnoista; mitä oppilas on mistäkin aineesta tehnyt ja miten se on arvioitu, mitä puuttuu vuosiluokan tavoitteista. Ennen oppilaan siirtymistä kuntouttavan luokan henkilökunta sopii kouluneuvottelun. Neuvotteluun kutsutaan oppilas, huoltaja ja luokanvalvoja. Oppilas ottaa mukaan kirjat ja muut hänen käyttöönsä lähikoulussa annetut välineet siirtyessään kuntouttavalle luokalle.

Haku kuntouttavalle luokalle

Mikäli koululla katsotaan oppilaan hyötyvän kuntouttavasta luokasta, tiedustellaan erityisopetuksen koordinaattorilta luokan paikkatilannetta. Tämän jälkeen asiasta keskustellaan oppilaan ja huoltajien kanssa.

Mikäli päädytään hakemaan kuntouttavan luokan paikkaa, oppilaalle tehdään pedagoginen selvitys. Mikäli oppilas on ollut omassa koulussa yleisessä tuessa, erityisen tuen päätös voidaan tehdä myös mahdollisen psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella, mikäli niistä ilmenee, ettei opetusta sairauden tai tunne-elämän häiriön tms. erityisen syyn vuoksi voida järjestää muutoin.

Oppilaiden on mahdollista siirtyä kuntouttavalle luokalle myös lukuvuoden aikana.

Pidennetty oppivelvollisuus

- Huoltaja hakee pidennettyä oppivelvollisuutta erillisellä lomakkeella liittäen mukaan psykologisen tai lääketieteellisen lausunnon.
- Hakemus palautetaan erityisopetuksen koordinaattorille oppilashuollon kannanottoa varten
- Perusopetuksen johtaja tekee asiasta päätöksen.

Pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluva esiopetus järjestetään keskitetysti koulun yhteydessä. Esiopetusvuoden jälkeen lapsen koulupolkua suunnitellaan hänen tuen tarpeensa perusteella yhdessä huoltajien kanssa

Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

Tukiopetus

Opettaja päättää onko oppilaalla tarve tukiopetukseen ja on yhteydessä asiasta oppilaaseen ja huoltajaan. Heille annetaan tietoa tukiopetuksesta, sen toteuttamisesta sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua hänelle järjestettyyn tukiopetukseen. Oppilas ja huoltaja voivat olla yhteydessä opettajaan, mikäli kokevat oppilaan tarvitsevan tukiopetusta. Tukiopetusta antaa pääsääntöisesti oppilaan oma opettaja oppituntien ulkopuolella.

Mikäli opetuksesta jälkeen jääminen johtuu huoltajan anomista poissaoloista, joiden aikana huoltaja on huolehtinut opetuksesta, tukiopetus annetaan sellaisten oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy. Koulunkäynnin laiminlyönnistä johtuen oppimisessa jälkeen jääneille oppilaille tukiopetus annetaan oppituntien aikana. Oppilaan päivittäiselle työskentelylle säädetty enimmäistuntimäärä ei koske tukiopetusta.

Osa-aikainen erityisopetus

Alkuopetuksessa osa-aikaista erityisopetusta annetaan pääasiassa puhe-, luku- ja kirjoitushäiriöisille oppilaille. Puheopetuksessa pääpaino on huoltajien konsultoinnissa ja tehtävien antamisessa kotiharjoitteluun. Ylemmillä luokilla osa-aikaisessa erityisopetuksessa voidaan keskittyä oppimisvaikeuksiin yksittäisissä oppiaineissa, vaikeuksiin opiskelutaidoissa tai sosiaalisissa taidoissa.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen antamisesta päättävät oppilaan oma opettaja, erityisopettaja sekä rehtori yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Palveluiden ja apuvälineiden tarve ja määrä arvioidaan moniammatillisesti pedagogiseen arvioon tai pedagogiseen selvitykseen perustuen. Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa.

Tulkittamispalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi viittomakieltä tai muita puhetta tukevia tai korvaavia kommunikaatiomenetelmiä

Perusopetuksen johtaja päättää avustajapalveluista koulukohtaisesti. Koulun avustajaresurssin käytöstä henkilökohtaisesti nimettyjä avustajia lukuun ottamatta päättää rehtori. Koulunkäyntiavustajien työn tavoitteena on oppilaan avustaminen ja tukeminen oppimisprosessin eri vaiheissa siten, että oppilaan itsenäisyys ja omatoimisuus korostuvat. Opettajan tehtävänä on suunnitella, opettaa, antaa tukea sekä arvioida oppilaan ja koko ryhmän työskentelyä. Avustajan tehtävänä on ohjata ja tukea oppilasta päivittäisissä tilanteissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyen opettajan ja muiden tuen ammattihenkilöiden ohjeiden mukaisesti.

LUKU 8 OPPILASHUOLTO

8.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

8.2 Yhteisöllinen oppilashuolto

8.3 Yksilökohtainen oppilashuolto

8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

8.5 Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta

HYVINKÄÄN OPISKELUHUOLLON OHJAUSRYHMÄ

- Ohjaa, kehittää ja arvioi Hyvinkään opiskeluhuoltoa
- Laatii opiskeluhuollon osuuden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

KOULUKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ

- Rehtorin johtama yhteisöllisen hyvinvoinnin ryhmä, jossa on opetus- ja opiskeluhoitohenkilöstöä
- Ohjaa, kehittää ja arvioi koulun oppilashuoltoa
- Laatii koulun opiskeluhooltosuunnitelman

MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä

- Kootaan oppilaan ja huoltajan kanssa niistä henkilöistä, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollollisen asian hoitamiseksi
- Suunnittelee ja toteuttaa oikea-aikaista tukea oppilaalle

KOULUKURAAATTORIN, -PSYKOLOGIN TAI -TERVEYDENHOITAJAN ASIAKKUUS

- Suunnittelee ja toteuttaa oikea-aikaista tukea oppilaalle
- Kirjaukset asiakasrekisteriin

Hyvinkäällä oppilashuollon ja turvallisuuden edistämisen kokonaisuus muodostuu seuraavista osioista:

- 1) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka sisältää kaupunkitasoisesti opiskeluhuollon tavoitteet, arvion palveluista, toimet opiskelijoiden varhaiseen tukeen ja opiskeluhuollon laadunarvioinnin.
- 2) Hyvinkään kaupungin opetussuunnitelma, joka sisältää kaikkia kouluja koskevat linjaukset.
- 3) Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, joka muodostuu kaikille kouluille yhteisestä osuudesta sekä koulukohtaisista tarkennuksista. Suunnitelman avulla toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään koulukohtaista oppilashuoltoa.
- 4) Koulun turvallisuuskansio, johon on koottu koulun turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat ja toimintaohjeet.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kaupunginvaltuustossa neljän vuoden välein.

Hyvinkään kaikkia kouluja koskevia asioita täsmennetään vuosittain päivitettävässä oppilashuollon käsikirjassa.

Hyvinkäällä oppilashuollon palvelut (koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhuollon palvelut) resursoidaan ja kohdennetaan kaupunkitasoisesti. Koulun opiskeluhoitoryhmä suunnittelee koulun saaman resurssin käyttöä ja arvioi sen kohdentumisen tarkoituksenmukaisuutta.

Esi- ja perusopetuksen oppilashuollossa työskentelee kuusi psykologia ja kuusi kuraattoria. Oppilashuollon työntekijät on sijoitettu kouluille siten, että heidän vastuullaan olevien oppilaiden määrä jakautuu tasaisesti ja että oppilaan asioita hoitava työntekijä pysyisi samana myös perusopetuksen nivelvaiheissa.

Kouluterveydenhuollossa työskentelee kymmenen terveydenhoitajaa. Jokaisen terveydenhoitajan toimialueena on vähintään kaksi koulua. Terveydenhoitajien vastuulla olevien oppilaiden määrä vaihtelee koulujen oppilasmäärien mukaan, mutta on silti aina suositusten mukainen. Lääkäri työskentelee kouluilla 3–5 tuntia viikossa. Hänen työaikansa määräytyy koulun oppilasmäärän mukaan.

Oppilashuollon henkilöstön määrä on tämän hetken arvion mukaan riittävä.

Rehtori johtaa koulunsa oppilashuoltoa ja oppilashuoltoryhmää.

Oppilashuoltoryhmänä toimii koulun johtoryhmä täydennettynä oppilashuoltohenkilöstöllä.

Oppilashuoltoryhmään tulee kutsua mukaan opiskelijoiden, huoltajien, koulun henkilökunnan ja yhteistyötahojen edustajia asian ja toiminnan kannalta järkevällä tavalla.

Koulun oppilashuoltoryhmän tehtäviä ovat

- yhteisöllisen hyvinvoinnin kehittäminen, koordinointi ja seuranta
- oppilashuoltosuunnitelman sekä muiden mahdollisten lakisääteisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien laadinta.

Oppilashuoltoryhmässä ei käsitellä yksittäisten oppilaiden asioita.

LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 22)

9.1 Saamelaiset ja saamenkieliset

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 86)

9.2 Romanit

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 87)

9.3 Viittomakieliset

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 87)

9.4 Muut monikieliset oppilaat

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 87)

9.5 Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetus Hyvinkäällä

- Valmistava opetus
- Nivelvaiheen opetus
- S2-opetus (suomi toisena kielenä -opetus)
- Oman äidinkielen opetus

Valmistava opetus

Kun peruskouluikäinen maahanmuuttajaoppilas muuttaa Suomeen, aloittaa hän koulupolkunsa valmistavan opetuksen ryhmässä. Ryhmät on jaettu tarvittaessa ikätason mukaan niin, että 7–11-vuotiaat oppilaat ovat omassa ryhmässään ja vanhemmat oppilaat omassaan. Ryhmien lukumäärä ja toimintapaikka määräytyvät tarpeen mukaan.

Valmistavaan opetukseen siirtyvät myös ne esikoulusta tulevat oppilaat, joiden suomen kielen taito ei vielä riitä yleisopetuksen seuraamiseen. Kielitaito kartoitetaan esikoulussa erityisen S2-kielenkartoitusmateriaalin avulla.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on, että oppilaan suomen kielen taito kehittyisi eurooppalaisen viitekehyksen mukaiselle taitotasolle A1.3–A2.1. Tavoitteena on myös totuttaa oppilas suomalaiseen kouluun ja sen työskentelytapoihin. Opetus suunnitellaan yksilöllisesti kullekin oppilaalle, ja mahdollisuuksien mukaan joissakin oppiaineissa toteutetaan oppilaan integrointia yleisopetukseen. Valmistava opetus kestää yleensä yhden lukuvuoden, mutta sitä voidaan jatkaa tarvittaessa.

Nivelvaiheen opetus

Valmistava opetus voi jatkua nivelvaiheen opetuksena. Näin menetellään silloin, jos oppilas ei vielä valmistavan opetuksen aikana ole saavuttanut sellaisia tietoja ja taitoja, että hänen katsotaan selviävän yleisopetuksen opiskelusta. Yleisopetuksesta voi myös palata takaisin nivelvaiheen opiskeluun, mikäli opiskelu siellä osoittautuu liian vaikeaksi.

Oppilaat, jotka ovat muuttaneet Suomeen yläkouluikäisinä, voivat suorittaa opiskelunsa kokonaan nivelvaiheen opetuksessa oppivelvollisuusiän puitteissa. Nivelvaiheen oppilaita integroidaan jo varhain taide- ja taitoaineisiin ja vähitellen myös muihin yleisopetuksen oppiaineisiin.

S2-opetus

Suomi toisena kielenä -opetus on suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen yksi oppimäärä. Tämä oppimäärä on tarkoitettu niille oppilaille, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame. Suomen kielen ja kirjallisuuden ohella oppilas tutustuu myös suomalaiseen kulttuuriin.

Hyvinkäällä erillistä S2-opetusta annetaan Aseman, Härkävehmaan, Martin, Paavolan, Pohjoispuiston ja Puolimatkan kouluissa. Muissa kouluissa S2-opetus toteutetaan eriyttynä suomi äidinkielenä -tunneilla. Opetuksessa noudatetaan S2-opetussuunnitelmaa ja sen mukaista arviointia. Alakoulussa S2-opettaja ja luokanopettajat suunnittelevat yhdessä opetusta. Yläkoulussa pyritään siihen, että suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaine korvaa kokonaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen.

Mikäli oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, huomioidaan tämä myös muiden oppiaineiden opiskelussa, esimerkiksi eriyttämällä opetusta tarpeen mukaan. Monikielisille oppilaille tehdään tarvittaessa oppimissuunnitelma.

Perusopetuksen päättövaiheessa maahan tullut oppilas (luokat 6–9) voidaan vapauttaa tarvittaessa toisen kotimaisen kielen opiskelusta. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Oppimäärän vuosiviikkotuntimäärä korvataan tällöin pääsääntöisesti suomi toisena kielenä -opetuksella.

Oman äidinkielen opetus

Maahanmuuttajataustaisella oppilaalla on mahdollisuus saada oman äidinkielen opetusta, mikäli hänen oma äidinkielenä on virallisesti (väestörekisteriin merkittynä) jokin muu kuin suomi tai ruotsi. Ryhmä voidaan perustaa, jos halukkaita kielen opiskelijoita on vähintään kuusi. Opetukseen liittyy myös oman kulttuurin opetusta. Yleensä omaa äidinkieltä opiskellaan kaksi tuntia viikossa, ja tunnit ovat pääsääntöisesti varsinaisen koulupäivän ulkopuolella.

Oppilaalle voidaan myös antaa mahdollisuuksien mukaan tukiopetusta hänen omalla äidinkielellään. Oppilaan monikielisyttä ja oman äidinkielen tai muun kotikielten oppimista tuetaan, ja oppilas voi käyttää tarvittaessa myös omaa äidinkieltään tai kieliään oppimisen välineenä. Oppilasta tuetaan kasvussa toimivaan kaksikielisyteen ja/tai monikielisyteen.

LUKU 10 KAKSIKIELINEN OPETUS

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 89)

10.1 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohdat

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 89)

10.2 Hyvinkäällä

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 92)

Englanninkielinen opetus

Hyvinkäällä on mahdollista saada laajamittaista englanninkielistä perusopetusta vuosiluokilla 1–6. Opetus on tarkoitettu sellaisille oppilaille, joiden kotikieli on englanti tai jotka ovat kiinnostuneita opiskelemaan englannin kielellä. Aiempi kokemus englannin kielestä on toivottavaa mutta ei välttämätöntä. Oppilaat valitaan englanninkielisen valintakokeen perusteella. Opetukseen otetaan oppilaita myös muista kunnista.

Englanninkielisen opetuksen tuntijako

AINE/vuosiluokka	1	2	3	4	5	6	yhteensä
Äidinkieli ja kirjallisuus	4	4	4	5	4	4	25
A1-kieli	3	3	4	3	4	3	20
B1-kieli						2	2
Matematiikka	4	4	4	4	4	3	23
Ympäristöoppi	2	2	2	2	3	3	14
Uskonto/Elämäkatsomustieto	1	1	2	1	1	1	7
Historia				1	2	2	5
Musiikki	1	1	2	2	1	1	8
Kuvataide	1	1	1	2	2	1	8
Käsityö	2	2	2	2	2	2	12
Liikunta	2	2	2	2	2	3	13
A2-kieli				2	2	2	6
yhteensä	20	20	23	24/26	25/27	25/27	

LUKU 11 ERITYISEEN MAAILMANKATSOMUKSEEN TAI KASVATUSOPILLISEEN JÄRJESTELMÄÄN PERUSTUVA PERUSOPETUS

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 94)

11.1 Opetuksen järjestämisen periaatteet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 94)

11.2 Hyvinkäällä

Hyvinkäällä ei tällä hetkellä järjestetä erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvaa perusopetusta.

LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 95)

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 95)

12.2 Valinnaiset aineet

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 95)

12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 96)

12.4 Hyvinkäällä

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Alakoulu

Alakoulun (vuosiluokat 1–6) taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit on jaettu Hyvinkään perusopetuksen tuntijaon mukaisesti eri taide- ja taitoaineiden kesken ja niitä opetetaan osana ko. oppiainetta opetussuunnitelman vuosiluokkaistettujen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti.

Yläkoulu

Yläkoulun taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien käyttö perustuu oppilaan valintaan. Oppilaalle valinnaisia taide- ja taitoaineiden tunteja on kahdeksannella vuosiluokalla kolme ja yhdeksännellä vuosiluokalla kaksi vuosiviikkotuntia. Kahdeksannen luokan kolme taide- ja taitoaineiden valinnaisen aineen tuntia voivat olla kestoaltaan 2, 1 tai 0,5 vuosiviikkotuntia ja ne voivat jatkaa yhdeksännelle vuosiluokalle. Koulu päättää itse valinnaisten aineiden tarjottimestaan ja siitä, miten ne rytmittyvät vuosiluokilla.

Taide- ja taitoaineiden erikoisluokalla opiskelevat oppilaat valitsevat taide- ja taitoaineiden valinnaista tunteista opetuksen painotuksen mukaisen oppiaineen opetusta kaksi tuntia sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla. Painotetun oppiaineen lisäksi he voivat valita yhden vuosiviikkotunnin mittaisen taide- ja taitoaineen valinnaisen oppimäärän vuosiluokalla 8.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten kurssien syventäville opinnoille on laadittu oma suunnitelma, joka on kirjattu vuosiluokkien 7–9 oppiainekokonaisuuteen ko. oppiaineen kohdalle.

Valinnaiset aineet

Alakoulu

Oppilaalla on valinnaisia aineita yhteensä kolme vuosiviikkotuntia. Ne jakautuvat tasan vuosiluokille 4–6. Valinnainen aine voi olla kestoaltaan 1 tai 0,5 vuosiviikkotuntia. Puolen vuosiviikkotunnin mittaisia valinnaisia aineita oppilaan tulee valita kaksi/lukuvuosi. Koulu päättää, tehdäänkö vuosiluokille 4–6 yhteinen valinnaistarjotin, jokaiselle vuosiluokalle oma tai jotain siltä väliltä. Koulu suunnittelee valinnaisten aineiden tarjottimen oman toimintakulttuurinsa ja erityisosaamisensa mukaisesti opettajien ja oppilaiden yhteistyönä.

Valinnaiset aineet, niiden sisällöt ja tavoitteet sekä arviointikäytännöt lähetetään opetuslautakunnan hyväksyttäväksi osana koulun lukuvuosisuunnitelmaa.

Oppilas tekee valinnaisen aineen valinnan yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.

Painotettu opetus saa tarvitsemansa lisätunnit valinnaisten aineiden tunneista, joten oppilas tekee valinnaisen aineen valintansa vastaanottaessaan oppilasmaan painotetulla luokalla. (Aseman koulun musiikkiluokat ja englanninkieliset luokat). Tämä kerrotaan huoltajalle ja oppilaalle hyvissä ajoin ennen painotetulle luokalle hakemista.

Yläkoulu

Yläkoulussa valinnaisia aineita on kahdeksannella vuosiluokalla neljä ja yhdeksännellä vuosiluokalla kaksi. Koulu päättää tarjottavat valinnaisaineet ja kirjaa ne lukuvuosisuunnitelmaa.

Muiden kuin taide- ja taitoaineiden erikoisluokilla opiskelevat oppilaat valitsevat painotuksensa mukaista valinnasta ainetta kaksi vuosiviikkotuntia sekä kahdeksannelle että yhdeksännelle luokalle.

Oppilas, joka opiskelee A2-englantia, valitsee valinnaiseksi aineekseen kaksi vuosiviikkotuntia englantia kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla.

Arviointi

- Alle kahden tunnin kokonaisuudet eivät vaikuta arviointiin
- Oppilaan opiskelema valinnaisen aineen nimi kirjataan lukuvuositodistukseen
- Jos valinnainen on jotain oppiainetta ja kestoaltaan vähintään 2 vvt, se arvioidaan oppiaineen arvioinnin yhteydessä
- Muussa tapauksessa lukuvuositodistukseen kirjoitetaan valinnaisen aineen nimi ja merkintä sen hyväksytysti suorittamisesta.

Koulujen välinen yhteistyö

- Valinnaiset aineet tai osa niistä voidaan suunnitella koulujen välisenä yhteistyönä
- Valinnaisten aineiden opetuksessa voidaan käyttää etäyhteyksiä hyödyntäen.

Tuntikehys

- Koulu tekee ratkaisut valinnaisten aineiden opetuksessa oman tuntikehyksensä puitteissa.

Koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan

- valinnaisten aineiden tarjotin vuosiluokittain/vuosiluokkakokonaisuuksittain
- kunkin valinnaisen aineen
 - nimi ja laajuus
 - tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain
 - oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet.

Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Hyvinkään perusopetuksen kieliohjelma

Ensimmäisen vieraan kielen (A1-kieli) opiskelu alkaa kolmannella luokalla. Kaikissa haja-asutusalueen kouluissa opiskellaan A1-kielenä vain englantia. Kaupunkialueen koulussa (poikkeuksena Svenska skolan, jossa kaikilla on A1-suomi) tarjotaan seuraavia A1-kieliä:

Huom! Englanninkielisillä luokilla englanti A1 alkaa jo ensimmäiseltä luokalta

KOULU	KIELIVALIKOIMA
Aseman koulu	englanti, saksa, venäjä
Hakalan koulu	englanti, ranska
Hyvinkäänkylän koulu	englanti, ruotsi
Hämeenkadun koulu	englanti, saksa, venäjä
Härkävehmaan koulu	englanti, ruotsi
Martin koulu	englanti, saksa
Paavolan koulu	englanti, saksa
Puolimatkan koulu	englanti, ranska
Tapainlinnan koulu	englanti, ranska
Vehkojan koulu	englanti, saksa

- Ryhmä perustetaan, jos saman kielen valitsevia oppilaita on ryhmässä vähintään 12.
- Ne oppilaat, jotka valitsevat kolmannella luokalla muun kuin englannin ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi, voivat halutessaan aloittaa englannin kielen opiskelun neljännellä luokalla A2-kielenä.
- Oppilas saattaa joutua vaihtamaan koulua kielivalinnan vuoksi ja hänellä on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos muut kuljetusehdot täyttyvät.
- Alakoulun englanninkielisen opetuksen oppilaat voivat opiskella A2-kielenä neljänneltä luokalta alkaen saksa Aseman koulussa, jos A2-kieliryhmässä on vähintään 12 oppilasta.
- Ruotsin (B1-kieli) opiskelu alkaa 1.8.2016 lähtien kuudennella luokalla. Jos oppilaalla on A1-ruotsi, ei hänelle tule lainkaan B1-kieltä.

A1-kielen opiskelu jatkuu seitsemänneltä luokalta lähtien seuraavasti:

KOULU	KIELIVALIKOIMA
Härkävehmaan koulu	englanti, saksa, ruotsi
Pohjoispuiston koulu	englanti, saksa, venäjä
Puolimatkan koulu	englanti, ranska
Tapainlinnan koulu	englanti, ranska, saksa
Vehkojan koulu	englanti, saksa, ruotsi

Kahdeksannella luokalla tarjotaan valinnaista B2-kieltä seuraavasti:

- Härkävehmaan, Pohjoispuiston ja Tapainlinnan oppilaille yhteisinä ryhminä ranskaa, saksaa, venäjää ja espanjaa
- Puolimatkan ja Vehkojan oppilaille yhteisinä ryhminä ranskaa, saksaa ja venäjää

Erityiskouluissa vieraiden kielten opetuksesta päätetään koulukohtaisissa opetussuunnitelmissa.

LIITTEET

Liite 1 Perusopetusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 446)

Liite 2 Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet s. 456)

Liite 3 Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja oppilaan oppimisen arviointi

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet LIITE 3 s. 463)

1.Ik. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä • Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä: kuunteleminen, puheenvuoron pyytäminen ja odottaminen sekä itse puhuminen; jokapäiväiset kohteliaisuussäännöt ja muut arkiset asiat. • Harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja. • Tutustutaan draaman työtapoihin (esimerkiksi stillkuvat, opettaja roolissa, nuket). • Havainnoidaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja. • Tuodaan esille omia kokemuksia ja keskustellaan niistä sekä kielenkäytön tilannesidonaisuudesta. • Harjoitellaan ryhmätyötapoja. • Opitaan epäonnistumisen sietämistä erilaisten tarinoiden avulla ja taitojen erilaisuuden tunnustamista. 	<p>L2</p> <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</p>
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan		
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen		

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	
Tekstien tulkitseminen			
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan erilaisiin teksteihin, harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. Käytetään oppilaan omia materiaaleja oppitunneilla ja kotiläksyinä, tehdään läksyjä huoltajan kanssa. Keskustellaan erilaisista teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kasvatetaan sanavarastoa lukemalla ja yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta. Tuodaan esille lukutaidon merkitys vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten yksinkertaisten tekstien ja kuvien lukemista, liitetään luettua omiin kokemuksiin sekä jaetaan lukukokemuksia. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa, luetaan tekstejä ja harjoitellaan kertomistaitoja. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito	
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen			
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessa ajatusten ja kokemusten jakamiseksi			L2 Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan oikeaa kirjoitusasentoa, kirjoittamisen suuntaa ja erilaisten kirjoitusvälineiden käyttöä. Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. Kirjoitetaan tekstejä oman mielenkiinnon ja taitotason mukaan. Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omissa tarinoissa ja ilmaisussa leikkejä ja saduttamista hyödyntäen. Harjoitellaan näppäintaitoja. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja			
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan			

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	S4 <ul style="list-style-type: none"> Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. Tehdään yhteistyötä huoltajien ja oman kieliyhteisön kanssa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa		
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	S5 <ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. Käsitellään oppilaiden esille tuomia aiheita. Yhteistyössä luokanopettajien kanssa suunnitellaan oppilaille yksinkertaisia tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä, tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Käsitellään muiden oppiaineiden sanastoa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille		

2. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	S1 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan kuuntelemista, puheenvuoron pyytämistä, odottamista ja puheenvuoron käyttämistä. • Harjoitellaan ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä opettajan ohjauksessa. (L2) • Harjoitellaan jokapäiväisiä kohteliaisuussääntöjä ja muita arkisia asioita opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä. • Nimetään tunteita sekä harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja. • Harjoitellaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja. • Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä. • Tuodaan esille omia kokemuksia sekä tarkkaillaan ja kehitetään omia viestintätapoja, havainnoidaan kielenkäytön tilannesidonnaisuus. • Harjoitellaan ryhmätyötapoja ja toisilta oppimista, palautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. • Opitaan epäonnistumisen sietämistä ja taitojen erilaisuuden tunnustamista tarinoiden avulla. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan		
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen		

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	
Tekstien tulkitseminen			
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan erilaisiin teksteihin, harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. Käytetään oppilaan omia materiaaleja oppitunneilla ja kotiläksyinä, tehdään läksyjä huoltajan kanssa. Keskustellaan erilaisista teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kasvatetaan sanavarastoa lukemalla ja yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta. Tutustutaan kerronnan peruskäsitteisiin. Tuodaan esille lukutaidon merkitys vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten yksinkertaisten kaunokirjallisten, tietotekstien, mediatekstien ja kuvien lukemista, liitetään luettua omiin kokemuksiin sekä jaetaan lukukokemuksia. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa, luetaan tekstejä ja harjoitellaan kertomistaitoja. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito	
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen			
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessä ajatusten ja kokemusten jakamiseksi			L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omista tarinoista ja ilmaisussa. Harjoitellaan yksinkertaisten tekstien luomista yksin ja yhdessä. Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. Kirjoitetaan sanoja, lauseita ja omia juttuja osaamisen mukaan. Harjoitellaan omien tekstien suullista tuottamista ja kirjoittamista osaamisen mukaan. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja			
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan			

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	S4 <ul style="list-style-type: none"> Havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, mediassa ja vapaa-ajan tilanteissa. (Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. Tutustutaan maailmankartan avulla paikkoihin, missä opetettavaa kieltä puhutaan. Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. Osallistutaan kieliyhteisön toimintaan mahdollisuuksien mukaan. Järjestetään koulussa ja lähiympäristössä monipuolisia oppimistilanteita, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa		
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	S5 <ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. Käsitellään oppilaiden esille tuomia aiheita. Harjoitellaan yksinkertaisia tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Käsitellään samaa sanastoa kuin muiden oppiaineiden opiskelussa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille		

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita oppilaan omassa äidinkielessä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevaraston karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen kielenkäyttötilanteista

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 2.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota perusluku- ja kirjoitustaidon kehittymiseen.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

Oppilaan taitotaso arvioidaan eurooppalaisen viitekehyksen mukaisten taitotasoasteikkojen mukaan nivelvaiheissa luokilla 2, 6 ja 9.

3. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan ryhmässä kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. • Harjoitellaan toimimaan vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti. • Valmistellaan toisille esitettävää materiaalia ja harjoitellaan puhe-esityksiä. • Harjoitellaan erilaisia viestintä- ja esitystilanteita. Käytetään draaman keinoja. • Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan lapsille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin. Opitaan käyttämään kirjaston palveluja. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Harjoitellaan kaunokirjallisuuden sekä erilaisten tieto- ja mediatekstien lukemista ja ymmärtämistä. Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita myös omakielisissä teksteissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (esim. sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua, synonyymien valintatehtäviä). Puhutaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen eroja. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kirjoittamista esimerkkien ja mallien perusteella käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. Harjoitellaan omien tarinoiden luomista yksin ja yhdessä. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin. Tuodaan esille oman kielen keskeisiä rakennemalleja ja ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä sekä vertailemaan niitä muihin oppilaille tuttuihin kieliin. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 <ul style="list-style-type: none"> Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Kannustetaan oppilasta työskentelemään omalla kielellään sekä hakemaan tietoa itsenäisesti. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 3.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

4. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan ryhmässä kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. • Harjoitellaan toimimaan yhteisissä oppimistilanteissa ja vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti. • Valmistellaan tunnilla esitettävää materiaalia. • Harjoitellaan erilaisia viestintä- ja esitystilanteita. • Käytetään draamamenetelmiä. • Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> • Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. • Käytetään opetuksessa mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua, synonyymien valintatehtäviä). • Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita omakielisissä teksteissä. • Puhutaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. • Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja. • Luetaan muiden oppiaineiden tekstejä sekä harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista sekä niiden omaan käyttöön ottamista. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan omien asioiden kirjaamista. • Harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista käsin ja tietokoneella yksin ja ryhmässä. • Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. • Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. • Opetellaan arvioimaan omia tekstejä sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 <ul style="list-style-type: none"> • Käsitellään omaa kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja havainnoidaan kulttuuripiirteitä. • Tutustutaan sanaluokkiin ja yksinkertaisiin lauserakenteisiin. • Harjoitellaan käyttämään oman kielen rakennemalleja. • Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä ja vertailemaan niitä muihin oppilaiden tuntemiin kieliin. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita kuten esim. runot, laulut, käsitekartat, kielten vertailu. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 4.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

5. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 <ul style="list-style-type: none"> Toimitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja ilmaistaan oma mielipide rohkeasti ja rakentavasti. Osallistutaan oman luokan sekä kouluuyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Harjoitellaan omaa osaamista ilmaisevien esitysten tekemistä ja esittämistä. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. Tehdään ryhmitöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja luetaan erilaisia tekstejä. Käytetään mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja. Käytetään opittua taitoa tunnistaa omakielisissä teksteissä kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaaottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Työskennellään eri oppiaineiden tekstilajien kanssa. Pohditaan kaunokirjallisuuden merkitystä omien kokemusten kannalta. Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä sekä innostetaan kulttuurin pariin. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Harjoitellaan kirjallista ilmaisua ja omien tekstien kirjoittamista. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita ja tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden valintaa. Käytetään oikeinkirjoitusohjelmia. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. Harjoitellaan oikeinkirjoitussääntöjen huomioon ottamista omissa kirjoituksissa. Harjoitellaan sekä fiktiivisten että ei-fiktiivisten monimuotoisten tekstien tuottamista omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin. Kannustetaan oppilasta arvostamaan sekä omaa että Suomen kulttuurin erityispiirteitä. Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä. Tuodaan esille kielelle ominaisten rakenteiden vaikutusta merkitykseen (kielen morfologia ja syntaksi). Käytetään esimerkkimalleja kielen rakenteiden oppimisessa. Verrataan oppilaille tuttuun kielten rakenteita ja sanastoa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin, Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Käytetään eri tiedealojen sanastoa (esim. OPH:n sanastoaineisto). Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisessä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 5.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

6. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS			
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä - ja esitystilanteissa. • Käytetään omaa osaamista ja vuorovaikutustaitoja asioiden esittelemisessä toisille. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta. • Harjoitellaan oppimisen taitoja vuorovaikutustilanteissa. • Tehdään ryhmätöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin. Oppilas kuuntelee ryhmän jäsenten näkemyksiä, ottaa heidät huomioon ja tekee aloitteita vuorovaikutustilanteissa.
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas osaa käyttää erilaisia ilmaisukeinoja.
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta siitä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen	Oppilas osaa ohjatusti arvioida toimintaansa sekä ottaa vastaan ja antaa palautetta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Tekstien tulkitseminen			
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Keskustellaan tekstien mahdollisista piilomerkityksistä ja monimerkityksellisyydestä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä. Harjoitellaan tiedon lähteen selvittämistä sekä tiedon luotettavuuden arviointia. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas lukee sovitut teokset tai tekstikatkelmat.
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja hierarkioita. Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. 	L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilaan peruslukutaito on sujuvoitunut. Oppilas ymmärtää sisällön ydinasiat ja osaa käyttää joitakin ymmärtämisen perusstrategioita, esimerkiksi tehdä kysymyksiä ja johtopäätöksiä.
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito	Oppilas osaa hyödyntää lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä osaa keskustella teksteistä omien kokemustensa pohjalta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 <ul style="list-style-type: none"> • Syvennetään oppilaan tietoisuutta eri tiedonalojen kielten eroista. • Syvennetään tekstin suunnittelun ja tuottamisen taitoja sekä tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä. • Harjoitellaan omien tekstien tuottamista esimerkkien avulla. • Käytetään opittua tietoa kirjoittamisprosessin vaiheista ja muokataan tekstejä palautteen perusteella. • Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä. • Otetaan oikeinkirjoitussääntöjä huomioon omissa kirjoituksissa. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas osaa käyttää teksteissään jossain määrin erilaisia ilmaisuja.
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas tuntee pääosin kielen kirjoitusjärjestelmän ja oikeinkirjoitusta sekä pystyy ohjatusti laatimaan kaunokirjallisia tekstejä ja asiatekstejä.
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas pystyy ohjatusti teksteissään kertomaan ja selostamaan ajatuksia ja kokemuksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 <ul style="list-style-type: none"> • Käsitellään omaa kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja pohditaan kulttuurin merkityksiä. • Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä. • Käytetään esimerkkimalleja oman tekstin rakentamisessa. • Verrataan oppilaille tutujen kielten rakenteita ja sanastoa. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas osaa kuvata kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen merkitystä.
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas tuntee oman äidinkielen keskeisimpiä rakenteita ja osaa käyttää niitä jossakin määrin.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 <ul style="list-style-type: none"> • Luetaan eri oppiaineisiin liittyviä tekstejä. • Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. • Käytetään eri tiedonalojen sanastoja (esimerkiksi OPH:n sanastoaineisto). • Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisessä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. • Käytetään erilaisia kielenoppimisen strategioita. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ohjatusti omaa äidinkieltään opiskelun tukena ja tuntee jonkin verran eri tiedonalojen kieltä.
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas tuntee jossakin määrin omakielisen tiedonhaun lähteitä, osaa etsiä tietoja sekä pohtia ja arvioida niitä. Oppilas osaa opiskella omaa äidinkieltään itseohjautuvasti.

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 6.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

Oppilaan taitotaso arvioidaan eurooppalaisen viitekehyksen mukaisten taitotasoasteikkojen mukaan nivelvaiheissa luokilla 2, 6 ja 9.

7. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. • Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. • Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielenkäytön keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. • Havainnoidaan kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. • Ohjataan oppilasta erilaisuuden hyväksymiseen, oman identiteetin vahvistamiseen ja hyvän itsetunnon kehittämiseen. • Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. • Kannustetaan oppilasta hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja toimimaan aktiivisesti. 	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</p>

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luetaan omakielistä kirjallisuutta. • Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. • Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta. • Kannustetaan kirjastojen tarjonnan aktiiviseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen. • Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. • Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä sekä esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. • Kehitetään tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</p>
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	<ul style="list-style-type: none"> • Syvennetään tekstien tulkinnan taitoja lukemalla ja tutkimalla kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. • Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. • Tarkastellaan kriittisesti median ja sosiaalisen median tekstejä. • Käsitellään omakielisiä autenttisia tekstejä koko kielialueelta kulttuuri- ja historiallista taustaa huomioon ottaen. • Tarkastellaan kriittisesti koulussa esille tulevia tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä (tekstin tarkoitus, arvot, vaikuttamiskeinot jne.). 	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</p>
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	<ul style="list-style-type: none"> • Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia erilaisissa viestintäympäristöissä. 	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito</p>

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä erityisesti pohtiville ja kantaaottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisemista ja perustelemista kirjallisesti. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Harjoitellaan lähdekritiikkiä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 <ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. • Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta. • Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. • Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. • Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. • Harjoitellaan eri rekistereiden, tyylipiirteiden ja sävyjen ilmaisemista omissa teksteissä. • Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteelliseen alkuperään. • Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. • Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomi-vieraat kielet). 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetaan yksinkertaisia digitaalisia tekstejä. • Hyödynnetään oppilaan osaamista ja tietoja oman äidinkielen taitojen kehittämisessä. • Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä ja tietotekniikkaosaamista sekä kirjastoa mahdollisuuksien mukaan. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 7.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

8. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS		
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti sekä pohditaan palautteesta oppimista. • Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. • Harjoitellaan omassa kielenkäytössä viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja. • Harjoitellaan tilanteisiin ja kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. • Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. • Harjoitellaan omien esitysten havainnollistamista ja esiintymistaitoja. • Harjoitellaan arvioimaan omia vahvuuksia ja havaitsemaan kehittämiskohteita. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tulkitseminen		
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. • Käsitellään oppilaiden valitsema tekstejä yksin ja yhdessä. Käytetään kirjastoa mahdollisuuksien mukaan. Monipuolistetaan lukuharrastusta tutustumalla eri taidelajeihin, esim. kirjoihin perustuvat elokuvat, maalaukset ym. • Perehdytään erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin. • Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa sekä syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. • Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä. • Harjoitellaan eri tekstilajien tietosisällön tiivistämistä ja esittelemistä toisille. 	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</p>
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista		<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</p>
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä		<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito</p>

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Tekstien tuottaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan tekstien kohdentamista sekä kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. • Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. • Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivia ilmaisutapoja. • Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet) sekä opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja ja ilmaisemaan viittaussuhteita. • Tutkitaan tekstejä ja niiden merkityksiä. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. • Otetaan huomioon oman kielen kirjakielen konventiot. • Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 <ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. • Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. • Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. • Opitaan käyttämään omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyyliä, rakenteita. • Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteelliseen alkuperään. • Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. • Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomi-vieraat kielet). • Tarkastellaan mediakieltä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojään äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 <ul style="list-style-type: none"> • Tarkastellaan ja harjoitellaan eri oppiaineiden perustekstilajeja, esimerkiksi käsitteen määrittely, koevastaus ja tutkielma. • Harjoitellaan lähdekritiikkiä. • Rakennetaan kokonaisuuksia eri lähteistä saaduista tiedoista. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 8.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

9. lk. OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS			
Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 <ul style="list-style-type: none"> • Ohjataan oppilasta ottamaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma. • Lisätään tietoa maailman eri kulttuureista. • Pohditaan omaan kulttuuriin kuuluvia viestintätapoja ja verrataan niitä muiden kulttuurien viestintätapoihin. • Harjoitellaan argumentointitaitojen kehittämistä. • Harjoitellaan ilmaisutapojen mukauttamista kulttuuriympäristöön ja tilanteeseen sopiviksi. • Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Tekstien tulkitseminen			
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 <ul style="list-style-type: none"> • Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla media- ja asiatekstejä eri muodoissaan, kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. • Tarkastellaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä. • Jaetaan kokemuksia, tulkintoja ja elämyksiä etäopetusvälineiden avulla. • Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. 	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas on monipuolistanut lukuharrastustaan.
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas osaa lukea tekstejä käyttäen joitakin lukutapoja sekä ymmärtää sisällön ydinasiat, mielipiteet perusteluineen ja pystyy tekemään jossakin määrin havaintoja kielen ja kuvien keinoista teksteissä.
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito	Oppilas osaa käyttää erilaisia tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi ja elämysten saamiseksi sekä osaa keskustella erilaisista teksteistä kysyen, tiivistäen, kommentoiden ja pohtien tekstien yhteyttä omiin kokemuksiinsa erilaisissa viestintäympäristöissä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Tekstien tuottaminen			
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja. • Jaetaan omia tuotoksia etäopetusvälineiden avulla. • Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. • Syvennetään tekstilajien kielellisten piirteiden tuntemusta. • Syvennetään taitoa käyttää asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaista viittaussuhteita. <p>Harjaannutetaan eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä tekstilähtöisesti omissa teksteissä.</p>	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas osaa tuottaa tekstiä käyttäen monipuolisia ilmaisuja.
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä		L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas pystyy laatimaan ohjatusti kertovia, kuvaavia, kantaa ottavia, pohtivia ja ohjaavia tekstejä siten, että tekstiä on helppo ymmärtää.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 <ul style="list-style-type: none"> Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Käsitellään kielialueen nykyaikaisia teoksia. Keskustellaan erilaisista kielellisistä ja kulttuurisista identiteeteistä ja pohditaan omia identiteettejä. Tarkastellaan median kieltä ja tunnistetaan sen paikallisia ominaisuuksia. Verrataan mediatekstejä ja pohditaan niiden tarkoituksia. Syvennetään oikeinkirjoitussääntöjen osaamista sekä taitoa käyttää omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä äidinkielen merkitystä ja oman äidinkielen asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa hyödyntää erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito	Oppilas tunnistaa kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä.
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilas tuntee oman äidinkielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 <ul style="list-style-type: none"> Syvennetään taitoa rakentaa eri lähteistä eri kielillä saaduista tiedoista omia kokonaisuuksia ja tehdä johtopäätöksiä. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys	Oppilas osaa käyttää omaa äidinkieltään tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 9.

- Oppimisen arviointi on laadukasta sekä oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa.
- Arvioinnin päätehtävänä on erityisesti tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opiskelusta.

Oppilaan taitotaso arvioidaan Eurooppalaisen viitekehyksen mukaisten taitotasoasteikkojen mukaan nivelvaiheissa luokilla 2, 6 ja 9.